

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

1^η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΑΘΗΝΑ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2020

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

1η Ετήσια έκθεση για τη Βία κατά των γυναικών

ΑΘΗΝΑ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2020

Για τη σύνταξη της 1^{ης} Ετήσιας Έκθεσης για την βία κατά των γυναικών συνεργάστηκαν η Διεύθυνση Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων και η Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών με την εξής ομάδα εργασίας:

- Αγγελική Παπάζογλου, Αν. Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών
- Βασιλική Σαΐνη, στέλεχος του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας και Αντιμετώπισης Πολλαπλών Διακρίσεων
- Ισμήνη Σιούλα-Γεωργουλέα, στέλεχος του Τμήματος Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο)
- Δημήτρης Σγουρινάκης, στέλεχος του Τμήματος Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο)
- Ευαγγελία Μότσκα, Σύμβουλος σε Θέματα Διαχείρισης Πληροφοριών για την Έμφυλη Βία του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας και Αντιμετώπισης Πολλαπλών Διακρίσεων

Την επιμέλεια και συντονισμό είχε η Βασιλική Σαΐνη.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Δραγατσανίου 8, Αθήνα Τ.Κ. 10559

Τηλ.: 2131511102-3

Email: info@isotita.gr

Web: www.isotita.gr, www.womensos.gr

Facebook: Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων Αθήνα 2020

Η παρούσα έκδοση απαγορεύεται να διατεθεί σε ιδιώτες προς πώληση, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 18 του ν. 3469/2006.

Συντομογραφίες

Ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων	ΑΓΓΟ
Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων	ΓΓΟΠΙΦ
Διεθνή Επιτροπή Διάσωσης	IRC Hellas
Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης	ΔΟΜ
Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης	ΕΕΤΑΑ
Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων	ΕΣΔΙΦ
Ένωση Περιφερειών	ΕΝΠΕ
Ευρωπαϊκή Ένωση	ΕΕ
European Institute for Gender Equality	EIGE
Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence	GREVIO
Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας	ΚΕΔΕ
Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας	ΚΕΘΙ
Μη Κυβερνητική Οργανισμός	ΜΚΟ
Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών	ΟΗΕ
Ξενώνες Φιλοξενίας	ΞΕ
Συμβουλευτικά Κέντρα	ΣΚ

Χαιρετισμός

Η 1η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών αποτυπώνει το έργο της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, το Ευρωπαϊκό πλαίσιο για τη βία κατά των γυναικών, όπως επίσης και την κατάσταση της έμφυλης βίας στη χώρα μας, με έμφαση στην περίοδο της πανδημίας από τον Covid-19.

Η δεκαετής και πλέον οικονομική κρίση που βίωσε η χώρα μας, το τεράστιο προσφυγικό και μεταναστευτικό ρεύμα του οποίου έγινε πρώτος και βασικός αποδέκτης, τα καινούρια δημογραφικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού μας, η αναγκαία εφαρμογή αυστηρών μέτρων για την αποφυγή της διασποράς του κορωνοϊού με αποτέλεσμα τον εγκλεισμό γυναικών σε ήδη βίαια ή ασφυκτικά περιβάλλοντα ανέδειξαν τη βία κατά των γυναικών ως μια άκρως ανησυχητικά εντεινόμενη συμπεριφορά, με διαστάσεις που επιτακτικά επιβάλλουν τη δημιουργία αυστηρού πλέγματος δράσεων για την πρόληψη, την προστασία των θυμάτων και την τιμωρία των δραστών.

Η Βία κατά των Γυναικών είναι φαινόμενο που οφείλεται ξεκάθαρα στη στερεοτυπική αντίληψη περί της κατωτερότητας του φύλου των γυναικών. Είναι η έκφανση μιας παγιωμένης επί αιώνες νοοτροπίας, κυρίαρχης και στη χώρα μας, που για να αποτιναχθεί απαιτείται η συστράτευση κάθε δύναμης, με επικεφαλής τη δύναμη της παιδείας και ακόλουθους την δύναμη της δικαιοσύνης, της αλληλεγγύης και, φυσικά, του πολιτισμού.

Πρέπει να γίνει απολύτως ξεκάθαρο σε όλους ότι η βία κατά των γυναικών είναι συνεχώς υπαρκτή, με τη μορφή της λεκτικής απειλής, της σωματικής βλάβης, του συναισθηματικού εκβιασμού, της οικονομικής υποτέλειας, της εργασιακής αβεβαιότητας, του φόβου, του εξευτελισμού. Και πρέπει να είναι αυστηρά καταδικαστέα. Από όλους. Οχι μόνο γιατί καταπατώνται τα θεμελιώδη δικαιώματα της αξιοπρέπειας και της ισότητας αλλά και γιατί απογυμνώνεται η γυναικεία οντότητα από το δικαίωμά της στην ελευθερία.

Η Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων που έχει την ευθύνη του συντονισμού των δράσεων για την καταπολέμηση των έμφυλων διακρίσεων ενεργοποιήθηκε δυναμικά και κατά τη δραματική και για τη χώρα μας περίοδο της πανδημίας. Ανέδειξε την έμφυλη βία ως μία από τις πιο τραγικές συνέπειες του κοινωνικού περιορισμού. Ίσως πιο δυνατά από ποτέ ακούστηκε σε κάθε σπίτι το «Μίλα! Δεν είσαι η μόνη. Δεν είσαι μόνη», «Μένουμε σπίτι αλλά δεν μένουμε σιωπηλές» και «Ζήτα βοήθεια. Γίνε η δύναμή σου». Και το μήνυμα λήφθηκε από δεκάδες γυναίκες θύματα, που αντέδρασαν σπάζοντας τη σιωπή τους και απευθύνθηκαν σε φίλους, ειδικούς και δομές, αναζητώντας προστασία. Γι' αυτές τις γυναίκες-θύματα, αλλά και για όσες στο μέλλον ακολουθήσουν, έχουμε όλοι και όλες την υποχρέωση να μάθουμε να αναγνωρίζουμε τα περιστατικά βίας κάθε μορφής, να προσεγγίζουμε τα θύματα με διακριτικότητα και σεβασμό, να ενθαρρύνουμε την καταγγελία της βίαιης συμπεριφοράς, να προστατεύσουμε την αξιοπρέπεια και τη ζωή.

Αν κάτι από τα παραπάνω συνέβαινε στη σύντομη ζωή της Ελένης Τοπαλούδη, η νέα γυναίκα δεν θα είχε χαθεί τόσο τραγικά. Η Ελένη ήταν το θύμα της βάνουσης συμπεριφοράς βιαστών και δολοφόνων, επειδή είχε ένα μόνο χαρακτηριστικό: το φύλο της. Ήταν γυναίκα.

Στο όνομα μιας Ελένης αγωνιζόμαστε κάθε μέρα για να εδραιώσουμε το δικαίωμα των γυναικών στην ελευθερία, τον έρωτα, την υγεία, την εκπαίδευση, την εργασία, την ασφάλεια. Αγωνιζόμαστε μαζί όλες και όλοι, κοινωνία των πολιτών και κράτος, για να εδραιώσουμε το δικαίωμα στην ισότητα και τη ζωή.

Η Γενική Γραμματέας
Μαρία Συρεγγέλα

Αφιερωμένο στη μνήμη της Ελένης Τοπαλούδη

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	13
A. ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	14
B. ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	14
Γ. ΕΘΝΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	15
ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΓΟΠΙΦ	17
A. ΜΟΡΦΕΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	18
B. ΕΘΝΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ	21
Γ. ΔΙΚΤΥΟ ΔΟΜΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ ΤΗΣ ΓΓΟΠΙΦ	22
Δ. ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	23
Ε. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΔΟΜΩΝ	24
ΣΤ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ: ΔΕΙΚΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	34
ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΒΙΑ ΚΑΤΩ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ 1ΟΥ COVID-19 LOCKDOWN	42
A. ΔΡΑΣΕΙΣ	43
B. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	44
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ	46
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ	48

Εισαγωγή

Η βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών αποτελεί σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και συνιστά εκδήλωση των ιστορικά άνισων σχέσεων ισχύος μεταξύ των γυναικών και των ανδρών, οι οποίες έχουν οδηγήσει σε επικυριαρχία και διακρίσεις κατά των γυναικών από τους άνδρες και στην παρακώλυση της πλήρους προόδου των γυναικών¹. Αποτελεί επίσης έναν από τους ζωτικής σημασίας κοινωνικούς μηχανισμούς μέσω των οποίων οι γυναίκες εξαναγκάζονται σε υποδεέστερη θέση σε σύγκριση με τους άνδρες².

Ο αντίκτυπός της έχει βραχυχρόνιες ή/και μακροχρόνιες συνέπειες στη σωματική, σεξουαλική και ψυχολογική υγεία γυναικών και κοριτσιών, επηρεάζοντας αρνητικά τη γενική ευημερία των γυναικών, εμποδίζοντας την πλήρη και ισότιμη συμμετοχή τους στην κοινωνία. Οι αρνητικές συνέπειες της βίας κατά των γυναικών δεν περιορίζονται μόνο στις γυναίκες και τα κορίτσια, αλλά συνέπειες υφίστανται το άμεσο οικογενειακό τους περιβάλλον, η κοινότητα που ανήκουν και σε ένα γενικότερο επίπεδο, η ίδια τους η χώρα. Εχοντας αρνητικές συνέπειες στην οικονομία. Οι συνέπειες αυτές έγκεινται στην αύξηση των δαπανών για τη δημιουργία, λειτουργία και βιωσιμότητα εξειδικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης, την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης, τις νομικές δαπάνες, καθώς και την πτώση της παραγωγικότητας εξαιτίας της αναγκαστικής απουσίας από την εργασία.

Σύμφωνα με την έρευνα που διεξήχθη από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA, 2014), περίπου 13 εκατομμύρια γυναίκες στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχουν πέσει θύματα σωματικής βίας, ήτοι ποσοστό 7 % των γυναικών ηλικίας 18–74 ετών, 3,7 περίπου εκατομμύρια γυναίκες έχουν υποστεί σεξουαλική βία ήτοι ποσοστό 2 % των γυναικών ηλικίας 18–74 ετών. Μία στις 20 γυναίκες (5 %) έχει πέσει θύμα βιασμού από την ηλικία των 15 ετών και άνω και 18 % των γυναικών έχουν πέσει θύματα εξακολουθητικής παρενόχλησης από την ηλικία των 15 ετών και άνω. Επίσης, περίπου το 12 % των γυναικών έχουν βιώσει κάποια μορφή σεξουαλικής κακοποίησης ή κάποιο συναφές περιστατικό από κάποιον ενήλικα πριν από την ηλικία των 15 ετών. Και τέλος, το ήμισυ όλων των γυναικών στην ΕΕ (53 %) αυτοπεριορίζουν τις μετακινήσεις τους στον δημόσιο χώρο από φόβο μήπως υποστούν σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση.

Την πρώτη περίοδο της πανδημίας του Covid-19, η βία κατά των γυναικών χαρακτηρίστηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης ως η «σκιά της πανδημίας». Η πρόεδρος της GREVIO³, Marceline Naudi σε ανακοίνωσή της ανέφερε ότι **«για πολλές γυναίκες και παιδιά, το σπίτι δεν είναι ένα ασφαλές μέρος»**, δεδομένου ότι οι πολιτικές απομόνωσης και περιορισμού που εφαρμόστηκαν από τα κράτη προκειμένου να αντιμετωπιστεί η διάδοση του κορωνοϊού, για τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας είχε ως συνέπεια την περαιτέρω αύξηση του κινδύνου και την έκθεσή τους σε όλες τις μορφές έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας λόγω του περιορισμού της μετακίνησής τους και της συγκατοίκησης συνεχώς με τον κακοποιητή τους. Ο κίνδυνος αυτός υπήρξε ακόμη μεγαλύτερος για γυναίκες και κορίτσια ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, όπως για παράδειγμα οι γυναίκες προσφύγες και αιτούσες άσυλο, μετανάστριες, γυναίκες με αναπηρία, ηλικιωμένες γυναίκες κ.α.

Η παρούσα έκθεση της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΟΠΙΦ) αποτελεί την πρώτη προσπάθεια ολοκληρωμένης παρουσίασης του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών και αποτύπωσης των δράσεων που υλοποιούνται σε θεσμικό επίπεδο για την πρόληψη, καταπολέμηση και εξάλειψη του φαινομένου αυτού.

Στόχος της ΓΓΟΠΙΦ είναι η τακτική έκδοση σε ετήσια βάση της «Ετήσιας Έκθεσης για τη Βία κατά των Γυναικών» επ' αφορμή της 25ης Νοέμβρη, Διεθνούς Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών και των Κοριτσιών.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το θεσμικό πλαίσιο σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση αυτής της μορφής βίας, με ιδιαίτερη αναφορά στις τροποποιήσεις που επήλθαν στην ελληνική νομοθεσία με την κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας τον Απρίλιο του 2018 από το Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται αρχικά οι μορφές βίας κατά των γυναικών, έτσι όπως ορίζονται από κείμενα θεσμικών οργάνων, σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Στη συνέχεια καταγράφονται οι εθνικοί μηχανισμοί και

1η Ετήσια Έκθεση για την Βία κατά των Γυναικών

φορείς των οποίων αρμοδιότητα, μεταξύ άλλων, είναι η καταπολέμηση και εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, καθώς και η προστασία των γυναικών θυμάτων και των παιδιών τους. Ακόμη, γίνεται παρουσίαση του Δικτύου Δομών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, καθώς και των υποστηρικτικών υπηρεσιών που παρέχονται στις γυναίκες θύματα έμφυλης βίας που απευθύνονται σε αυτές. Οι δράσεις που σχεδιάστηκαν, υλοποιήθηκαν και συνεχίζονται για τις γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις την περίοδο 2016-2020 αποτυπώνονται στη συνέχεια. Ακολουθεί εκτενής και αναλυτική παρουσίαση των στατιστικών δεδομένων του Δικτύου Δομών, καθώς και των δεικτών του Παρατηρητηρίου Ισότητας για την βία κατά των γυναικών. Στους δείκτες συμπεριλαμβάνονται οι προτεινόμενοι από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Ισότητα των Φύλων (EIGE) δείκτες για τη στατιστική απεικόνιση και ποσοτική μέτρηση του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών.

Το τρίτο κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στην πρώτη περίοδο της πανδημίας του Covid-19 και τις δράσεις που υλοποίησε η ΓΓΟΠΙΦ για την προστασία των γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας κατά την περίοδο του πρώτου lockdown.

Τα παραπάνω αναφερόμενα και παρουσιαζόμενα στη συνέχεια στην παρούσα έκθεση, δεν θα είχαν καταστεί εφικτά χωρίς την συνεχή και επίμονη δουλειά, όραμα αλλά και πείσμα της εκλεκτής πρώην Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών, Θεοδώρας Κατσιβαρδάκου, αδιάλειπτης αγωνίστριας των κοινωνικών δικαιωμάτων και της ισότητας των φύλων, η οποία απεβίωσε πρόωρα τον Ιανουάριο του 2020.

Θεσμικό Πλαίσιο

A. ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ⁴

Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας

Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης) αποτελεί το πρώτο διεθνές δεσμευτικό εργαλείο για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών σε διεθνές επίπεδο. Καθιερώνει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο νομικών και πολιτικών μέτρων για την πρόληψη αυτής της μορφής βίας, την υποστήριξη των θυμάτων και την τιμωρία των θυτών. Η Σύμβαση τέθηκε σε ισχύ την 1η Αυγούστου του 2014. Από τον Μάρτιο του 2019, έχει υπογραφεί από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και έχει κυρωθεί από τα 21. Η ΕΕ υπέγραψε τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης στις 13 Ιουνίου 2017 και βρίσκεται στη διαδικασία κύρωσής της (EIGE, 2019).

B. ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων 2020-2025

Η στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων 2020-2025 αποτελεί την πρώτη ολοκληρωμένη και συστηματική προσπάθεια σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την προστασία των δικαιωμάτων των θυμάτων εγκληματικών ενεργειών. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στις ειδικές ανάγκες των **θυμάτων βίας λόγω φύλου**. Η ΕΕ δεσμεύεται να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας λόγω φύλου και για την υποστήριξη και την προστασία των θυμάτων τέτοιων εγκλημάτων (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020:1). Η στρατηγική βασίζεται σε διττή προσέγγιση: **ενδυνάμωση των θυμάτων της εγκληματικότητας και συνεργασία για τα δικαιώματα των θυμάτων**.

Οι πέντε βασικές προτεραιότητες της στρατηγικής είναι οι κάτωθι:

- Αποτελεσματική επικοινωνία με τα θύματα και παροχή ασφαλούς περιβάλλοντος για την καταγγελία εγκλημάτων από αυτά.
- Βελτίωση της παροχής υποστήριξης και προστασίας στα πλέον ευάλωτα θύματα.
- Διευκόλυνση της πρόσβασης των θυμάτων σε αποζημίωση.
- Ενίσχυση της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ όλων των σχετικών φορέων.
- Ενίσχυση της διεθνούς διάστασης των δικαιωμάτων των θυμάτων (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020:4).

Οδηγία 2012/29/ΕΕ για την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας

Η Οδηγία 2012/29/ΕΕ στοχεύει στην εξασφάλιση της προστασίας ότι όλα τα θύματα της εγκληματικότητας θα τύχουν της δέουσας πληροφόρησης, υποστήριξης και προστασίας, και είναι ικανά να συμμετέχουν στην ποινική διαδικασία. Σύμφωνα με την οδηγία, τα θύματα αναγνωρίζονται και αντιμετωπίζονται με σεβασμό, ευαισθησία, εξαιρέτως, επαγγελματική και χωρίς διακρίσεις προσέγγιση από όλους τους παράγοντες που έρχονται σε επαφή μαζί τους. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στην παροχή εξειδικευμένων υποστηρικτικών υπηρεσιών σε θύματα με εξειδικευμένες ανάγκες, όπως τα θύματα **έμφυλης βίας**, με σκοπό την προστασία τους από δευτερογενή θυματοποίηση, αντεκδίκηση και εκφοβισμό (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020:3). Η οδηγία επίσης προβλέπει μια ευαισθητοποιημένη προσέγγιση ως προς τα παιδιά, σύμφωνα με την οποία τα συμφέροντα ενός παιδιού θύματος πρέπει να είναι το πρωταρχικό μέλημα καθ' όλη τη συμμετοχή τους στις ποινικές διαδικασίες (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020:3).

Οδηγία 2011/99/ΕΕ περί της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας και Κανονισμός ΕΕ αριθ. 606/2013 για την αμοιβαία αναγνώριση μέτρων προστασίας σε αστικές υποθέσεις⁵¹.

Η Οδηγία 2011/99/ΕΕ περί της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας και ο Κανονισμός ΕΕ αριθ. 606/2013 για την αμοιβαία αναγνώριση μέτρων προστασίας σε αστικές υποθέσεις **υποχρεώνουν τα κράτη μέλη της ΕΕ να αναγνωρίζουν τα μέτρα πολιτικής και ποινικής προστασίας που εκδίδονται σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, επιτρέποντας έτσι τη διασυνοριακή επιβολή τέτοιων διατάξεων σε ολόκληρη την ΕΕ** (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020:3). Αυτό συνδέεται με την παράγραφο 1(γ) του

άρθρου 4 της Οδηγίας για τα δικαιώματα των θυμάτων σχετικά με το δικαίωμα λήψης πληροφοριών από την πρώτη κιόλας επαφή με την εκάστοτε αρμόδια αρχή, αναφερόμενη ρητά στα διαθέσιμα μέτρα προστασίας.

Γ. ΕΘΝΙΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Νόμος 4604/2019 για την «Πρώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας»

Ο Ν. 4604/2019 (ΦΕΚ Α' 50/26.03.2019) προβλέπει τη νομοθέτηση για πρώτη φορά αυτοτελούς θεσμικού πλαισίου για την ισότητα μεταξύ των φύλων και την εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος των γυναικών, το οποίο διέπεται από μια συνολική θεώρηση των έμφυλων σχέσεων και χωρίς να αντιμετωπίζεται το γυναικείο φύλο ως «ειδική κατηγορία».

Όσον αφορά τη βία κατά των γυναικών ο νόμος προβλέπει ότι:

- Η ΓΓΟΠΙΦ είναι αρμόδια για τον συντονισμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών και μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης κάθε μορφής βίας που καλύπτεται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης (άρθρο 3).
- Οι Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας, συνεργάζονται με τις δομές του Δικτύου της ΓΓΟΠΙΦ για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών (άρθρο 6).
- Οι Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας των Φύλων, συνεργάζονται με τις δομές του Δικτύου της ΓΓΟΠΙΦ για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, στην περιφέρεια, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών (άρθρο 7).
- Η ΓΓΟΠΙΦ επιβραβεύει τις επιχειρήσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που διακρίνονται, μεταξύ άλλων, για την εφαρμογή πολιτικών για την πρώθηση των προϊόντων ή υπηρεσιών της οικείας επιχείρησης κατά τρόπο που συμβάλλει στην πρόληψη της έμφυλης βίας και αποθαρρύνει τη βία κατά των γυναικών και τον σεξισμό με τη χορήγηση «Σήματος Ισότητας» (άρθρο 21).
- Στα άρθρα 25 έως 30 προβλέπεται η λειτουργία του Δικτύου Δομών για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και των πολλαπλών διακρίσεων κατώ των γυναικών.

Νόμος 4531/2018 Ι) Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών της Ενδοοικογενειακής Βίας και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας⁶

Με το Ν. 4531/2018 (ΦΕΚ Α' 62/5-4-2018) το ελληνικό κοινοβούλιο κύρωσε τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), η κύρωση της οποίας επέφερε τροποποιήσεις στον Ν. 3500/2006 για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, στον Ποινικό Κώδικα (ΠΚ) και σε άλλες διατάξεις.

Οι ρυθμίσεις που εισήχθησαν για την εφαρμογή των προβλέψεων της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης περιλαμβάνουν:

- Την ενίσχυση της ποινικής νομοθεσίας για την αντιμετώπιση εγκλημάτων που διαπράττονται σε βάρος των γυναικών (ακρωτηριασμός γεννητικών οργάνων άρθρο 315B ΠΚ, παραμονευτική καταδίωξη παρ. 1 του άρθρου 333 ΠΚ)
- Καταργείται η άκρως αναχρονιστική διάταξη του άρθρου 339 παρ. 3 ΠΚ.
- Τροποποιείται ο Ν. 3500/2006 για την ενδοοικογενειακή βία, με στόχο την ευρύτερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή του. (βλέπε αναλυτικότερα στη συνέχεια)
- Τροποποιείται ο Ν. 3811/2009 για την Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης, με στόχο την ευχερέστερη πρόσβαση των θυμάτων στην αποζημίωση που προβλέπει ο εν λόγω νόμος.
- Τροποποιείται ο Ν. 2168/1993 περί όπλων, ώστε να μην χορηγούνται άδειες σε όσους διώκονται ποινικά ή έχουν καταδικασθεί για αδικήματα ενδοοικογενειακής βίας.
- Προστατεύονται από την επιστροφή οι αλλοδαποί που είναι θύματα ενδοοικογενειακής βίας και προσέρχονται στις αρμόδιες αρχές για να υποβάλουν τη σχετική καταγγελία.
- Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων ορίζεται ως αρχή παρακολούθησης της Σύμβασης.

Νόμος 3500/2006 «Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και άλλες διατάξεις»

Με την κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούλης με τον Ν.4531/2018 επήλθαν τροποποιήσεις στον Ν. 3500/2006 οι οποίες είναι οι κάτωθι αναφερόμενες:

- Στην περίπτωση α΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 3500/2006, μετά τη λέξη «συζύγου» προστίθεται η φράση «ή πρόσωπα που συνδέονται με σύμφωνο συμβίωσης».
- Η περίπτωση γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 3500/2006 αντικαθίσταται ως εξής: «γ. οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στους μόνιμους συντρόφους και στα τέκνα, κοινά ή ενός εξ αυτών, στους τέως συζύγους, στα μέρη συμφώνου συμβίωσης που έχει λυθεί, καθώς και στους τέως μόνιμους συντρόφους.»
- Στην περίπτωση β΄ της παρ. 2 του άρθρου 11 του Ν. 3500/2006 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής: «Σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της παρακολούθησης του προγράμματος εφαρμόζεται η παράγραφος 3 του άρθρου 13».
- Το άρθρο 16 του Ν. 3500/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν οι πράξεις των άρθρων 6, 7 και 9 του παρόντος στρέφονται κατά ανηλίκου, η έναρξη της προθεσμίας παραγραφής αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωση του θύματος και για ένα έτος μετά, εφόσον πρόκειται για πλημμέλημα, και για τρία έτη μετά, εφόσον πρόκειται για κακούργημα».

- Η παρ. 1 του άρθρου 18 του Ν. 3500/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε περίπτωση διαπράξεως εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας είναι δυνατόν, αν υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες κρίνεται απαραίτητο για την προστασία της σωματικής και ψυχικής υγείας του θύματος, να επιβληθούν στον κατηγορούμενο από το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο στο οποίο παραπέμπεται να δικασθεί ή από τον αρμόδιο ανακριτή ή από το δικαστικό συμβούλιο ή από τον εισαγγελέα που έχει επιληφθεί της υπόθεσης με αιτιολογημένη διάταξή του, κατά της οποίας επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον του συμβουλίου πλημμελειοδικών, και για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται, περιοριστικοί όροι, όπως ιδίως η απομάκρυνσή του από την οικογενειακή κατοικία, η μετοίκησή του, η απαγόρευση να προσεγγίζει τους χώρους κατοικίας ή και εργασίας του θύματος, κατοικίες στενών συγγενών του, τα εκπαιδευτήρια των παιδιών και ξενώνες φιλοξενίας. Οποιοσ παραβιάζει τον περιοριστικό όρο που του έχει επιβληθεί τιμωρείται με φυλάκιση».

- Η παρ. 2 του άρθρου 18 του Ν. 3500/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ο περιοριστικός όρος που έχει επιβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου είναι δυνατόν να ανακληθεί, αντικατασταθεί ή τροποποιηθεί από το αρμόδιο δικαστικό όργανο που τον επέβαλε, με αίτηση αυτού στον οποίο επιβλήθηκε ή του θύματος, στην οποία αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους επιβάλλεται η ανάκληση, αντικατάσταση ή τροποποίησή του ή και αυτεπαγγέλτως αν εκλείψουν οι λόγοι επιβολής ή προκύψει λόγος αντικατάστασης του όρου. Το δικαστικό όργανο αποφαίνεται αφού ακούσει το θύμα και αυτόν στον οποίο επιβλήθηκε ο περιοριστικός όρος».

Βία κατά των γυναικών και οι δράσεις της ΓΓΟΠΙΦ

A. ΜΟΡΦΕΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ⁷

Ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων (ΑΓΓΟ)

Πρακτική μερικής ή ολικής αφαίρεσης των εξωτερικών γυναικείων γεννητικών οργάνων ή τραυματισμού με άλλο τρόπο των γυναικείων γεννητικών οργάνων για μη ιατρικούς λόγους και λόγους που δεν σχετίζονται με την υγεία.

Βία κατά των γυναικών

Νοείται ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ως μορφή διάκρισης κατά των γυναικών και σημαίνει όλες τις πράξεις βίας βασιζόμενης στο φύλο οι οποίες έχουν ή ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα σωματική, σεξουαλική, ψυχολογική ή οικονομική βλάβη ή πόνο για τις γυναίκες, συμπεριλαμβανομένων των απειλών τέτοιων πράξεων, του εξαναγκασμού ή της αυθαίρετης αποστέρησης της ελευθερίας, είτε αυτή συμβαίνει στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό βίο.

Βία μεταξύ ερωτικών συντρόφων

Σύνολο επιθετικών και καταναγκαστικών συμπεριφορών, συμπεριλαμβανομένων των σωματικών, σεξουαλικών και ψυχολογικών ενεργειών, καθώς και οικονομικού εξαναγκασμού, το οποίο οι ενήλικες ή οι έφηβοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν κατά των στενών συντρόφων τους χωρίς τη συγκατάθεσή τους. Τα αισθήματα, που προκύπτουν από την άσκηση αυτού του είδους βίας, η ντροπή, ο φόβος και η αδυναμία, δεν οδηγούν σε γνωστοποίησή της με αποτέλεσμα τις σχετικά λίγες καταδικαστικές αποφάσεις. Πρόκειται για συμπεριφορές που κατά κανόνα έχουν ως στόχο γυναίκες και κορίτσια.

Γυναικοκτονία

Αφορά τις δολοφονίες γυναικών και κοριτσιών εξαιτίας του φύλου τους, οι οποίες διαπράττονται ή γίνονται ανεκτές τόσο από ιδιώτες όσο και από δημόσιους φορείς. Ο όρος περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τη δολοφονία γυναίκας ως αποτέλεσμα άσκησης βίας από ερωτικό σύντροφο, τον βασανισμό και τη δολοφονία γυναίκας ως αποτέλεσμα μισογυνισμού, τη δολοφονία γυναικών και κοριτσιών ως «εγκλήματα για λόγους τιμής» και λοιπές μορφές δολοφονίας, τη στοχευμένη δολοφονία γυναικών και κοριτσιών στο πλαίσιο ένοπλων συγκρούσεων, και περιπτώσεις γυναικοκτονίας οι οποίες συνδέονται με συμμορίες, το οργανωμένο έγκλημα, εμπόρους ναρκωτικών και την εμπορία γυναικών και κοριτσιών.

Εγκλήματα Τιμής

Πράξεις ακραίας βίας που διαπράττονται δυσανάλογα, αν και όχι αποκλειστικά, εναντίον κοριτσιών και γυναικών, στην περίπτωση που τα αρσενικά συνήθως μέλη (χωρίς να αποκλείονται και κατά κανόνα ηλικιωμένες γυναίκες) μιας οικογένειας θεωρούν ότι κάποια υποθετική ή πραγματική θηλυκή συμπεριφορά ντροπίασε ή πρόκειται να ντροπιάσει την τιμή της οικογένειας ή την κοινότητα.

Έμφυλη βία

Βία που στρέφεται κατά ατόμου εξαιτίας του φύλου, της ταυτότητας φύλου ή της έκφρασης φύλου του εν λόγω ατόμου ή που επηρεάζει δυσανάλογα τα άτομα συγκεκριμένου φύλου. Η έμφυλη βία και η βία κατά των γυναικών είναι όροι που χρησιμοποιούνται συχνά εναλλακτικά, καθώς έχει αναγνωριστεί ευρέως ότι τα περισσότερα θύματα έμφυλης βίας είναι γυναίκες και κορίτσια.

Ενδοοικογενειακή Βία

Σημαίνει όλες τις πράξεις σωματικής, σεξουαλικής, ψυχολογικής ή οικονομικής βίας, οι οποίες συμβαίνουν εντός της οικογένειας ή οικογενειακής μονάδας ή μεταξύ πρώην ή νυν συζύγων ή συντρόφων, είτε ο θύτης διαμένει ή διέμενε στην ίδια κατοικία με το θύμα είτε όχι.

Καταναγκαστικοί γάμοι

Ο εκ προθέσεως εξαναγκασμός ενήλικα ή παιδιού να συνάψει γάμο χωρίς την πλήρη, ενημερωμένη και ελεύθερη συναίνεσή του. Στην έννοια του καταναγκαστικού γάμου περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων ο γάμος ανηλίκων θηλυκών παιδιών και κοριτσιών με ηλικιωμένους άνδρες. Σε κάθε περίπτωση πρόκειται για προσυμφωνημένο γάμο, που λαμβάνει

χώρα χωρίς τη συγκατάθεση και των δύο ενδιαφερόμενων μερών. Επίσης αφορά και γάμο που συνάπτεται με σκοπό την καταστρατήγηση των μεταναστευτικών κανονισμών, δηλαδή χωρίς πραγματική πρόθεση για σύναψη συζυγικής σχέσης. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι καταναγκαστικοί γάμοι χρησιμοποιούνται και από ένοπλες ομάδες κατά τη διάρκεια συγκρούσεων ή ως μέσον σωτηρίας ενός κοριτσιού από τη φτώχεια μετά το πέρας της σύγκρουσης.

Καταναγκαστική Στείρωση

Διαδικασία ελέγχου από άλλο/α άτομο/α της αναπαραγωγικής συμπεριφοράς μιας γυναίκας ή συγκεκριμένης ομάδας γυναικών.

Οικονομική βία

Πράξεις ελέγχου και παρακολούθησης της συμπεριφοράς ατόμου όσον αφορά τη χρήση και διανομή χρημάτων και συνεχής απειλή άρνησης παροχής οικονομικών πόρων. Σε αυτόν τον τύπο βίας περιλαμβάνονται πράξεις όπως: ζημία περιουσίας, κλοπή προσωπικής περιουσίας, περιορισμός της ατομικής ελευθερίας, οικονομική εξάρτηση, άρνηση καταβολής διατροφής, καταναγκαστική εργασία σε οικιακές εργασίες.

Εξακολουθητική παρενόχληση

Η μη εμφανής παρακολούθηση ή παρενόχληση. Ο θύτης εμφανίζει εμμονική συμπεριφορά συχνά παρακολουθώντας το σπίτι και την κοινωνική ζωή του θύματος, στέλνοντας ενοχλητικά μηνύματα στο κινητό του, ενοχλώντας τους οικείους του κλπ.

Σεξουαλική βία

Η σεξουαλική βία περιλαμβάνει τη διάπραξη μη συναινετικής κολπικής, πρωκτικής ή στοματικής διείσδυσης σεξουαλικού χαρακτήρα στο σώμα άλλου ατόμου με τη χρησιμοποίηση οποιουδήποτε οργάνου του σώματος ή αντικειμένου, τη διάπραξη άλλων μη συναινετικών πράξεων σεξουαλικού χαρακτήρα με άτομο και τον εξαναγκασμό άλλου ατόμου να συμμετέχει σε μη συναινετικές πράξεις σεξουαλικού χαρακτήρα με τρίτο άτομο.

Βιασμός

Σύμφωνα με το νέο άρθρο 336 ΠΚ (Ν.4619/2019) νομικά υφίστανται οι εξής περιπτώσεις βιασμού: ο εξαναγκασμός άλλου σε επιχείρηση ή ανοχή γενετήσιας πράξης με τη χρήση σωματικής βίας ή απειλής σοβαρού και άμεσου κινδύνου ζωής ή σωματικής ακεραιότητας, το διακεκριμένο έγκλημα του ομαδικού βιασμού, το διακεκριμένο έγκλημα του θανατηφόρου βιασμού και η επιχείρηση γενετήσιας πράξης χωρίς τη συναίνεση του παθόντος (παθούσας).

Σεξουαλική παρενόχληση

Αφορά τη συμπεριφορά σεξουαλικού περιεχομένου ή τη συμπεριφορά με έντονη την έμφυλη διάκριση, η οποία παραβιάζει κατάφωρα την αξιοπρέπεια των ατόμων που την υφίστανται. Η σεξουαλική παρενόχληση μπορεί επίσης να λαμβάνει χώρα σε στον εργασιακό χώρο, σε χώρους εκπαίδευσης, αθλητισμού, θρησκευτικής λατρείας, σε κοινωνικά ιδρύματα, καθώς και σε οποιοδήποτε τομέα της κοινωνικής ζωής όπου η ιεραρχία και οι σχέσεις εξουσίας μπορούν να αποτελέσουν παράγοντες ευαλωτότητας και θυματοποίησης και συντείνει στη δημιουργία κλίματος ντροπής, αμηχανίας, περιορισμού, ακόμα και ταπείνωσης ή εχθρικότητας που γίνεται ασφυκτικό για τον/ην παρενοχλούμενο/η, ειδικά στις περιπτώσεις που το ευρύτερο περιβάλλον κάνει αποδεκτές ως αστεϊσμούς αντίστοιχες συμπεριφορές ή στις περιπτώσεις που συμβαίνουν χωρίς το πρόσωπο να έχει μάρτυρες.

Σωματική βία

Ασκηση άμεσης και παράνομης σωματικής βίας η οποία μπορεί να προκαλέσει σωματική βλάβη και η οποία συχνά συνδέεται με σεξουαλική και ψυχολογική βία. Συνεπάγεται τραύματα, απελπισία και προβλήματα υγείας.

Ψυχολογική βία

Εκ προθέσεως συμπεριφορά η οποία πλήττει σοβαρά την ψυχολογική ακεραιότητα ενός ατόμου, μέσω καταναγκασμού

1η Ετήσια Έκθεση για την Βία κατά των Γυναικών

ή απειλών. Στα παραδείγματα ψυχολογικής βίας συμπεριλαμβάνονται πράξεις, όπως η κοινωνική απομόνωση, οι λεκτικές επιθέσεις, οι απειλές, ο εκφοβισμός, ο έλεγχος, η παρενόχληση ή η επίμονη παρακολούθηση, οι προσβολές, η ταπείνωση και η δυσφήμιση.

Νεοαναδυόμενες μορφές βίας κατά των γυναικών

Έμφυλη βία στον Κυβερνοχώρο (Cyber violence)

Πρόκειται για βία που βασίζεται στο φύλο και διαπράττεται μέσω της ηλεκτρονικής επικοινωνίας και του διαδικτύου. Αν και η διαδικτυακή βία μπορεί να επηρεάσει τόσο τις γυναίκες όσο και τους άνδρες, οι γυναίκες και τα κορίτσια αντιμετωπίζουν διαφορετικές και πιο τραυματικές μορφές βίας στο κυβερνοχώρο. Υπάρχουν διάφορες μορφές διαδικτυακής βίας εναντίον γυναικών και κοριτσιών, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της διαδικτυακής παρενόχλησης, της διαδικτυακής παρακολούθησης, της μη συναινετικής πορνογραφίας (πορνογραφίας), της εκδικητικής πορνογραφίας.

Αναλυτικότερα:

Διαδικτυακή παρακολούθηση

Η παρακολούθηση/καταδίωξη με μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, κειμένου (ή ηλεκτρονικά) ή με το διαδίκτυο, η οποία συνεπάγεται επανειλημμένα περιστατικά, που μπορεί να είναι ατομικά αβλαβή ή όχι, αλλά συνδυάζονται, υπονομεύοντας την αίσθηση ασφάλειας του θύματος και προκαλώντας κινδύνους, φόβο ή εγρήγορση.

Διαδικτυακή παρενόχληση

Η παρενόχληση μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, κειμένου (ή ηλεκτρονικών μηνυμάτων) ή μέσω διαδικτύου. Παρουσιάζει μια από τις ακόλουθες μορφές: Ανεπιθύμητα σεξουαλικά σαφή μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, κείμενα ή (σε απευθείας σύνδεση) μηνύματα. Ακατάλληλες ή προσβλητικές προσβάσεις σε ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης ή αίθουσες συνομιλίας στο διαδίκτυο. Απειλές σωματικής και / ή σεξουαλικής βίας μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, κειμένου (ή σε απευθείας σύνδεση) μηνυμάτων. Ρητορική μίσους, που σημαίνει γλώσσα που δυσφημεί, προσβάλλει, απειλεί ή στοχεύει σ' ένα άτομο και βασίζεται στην ταυτότητά του (φύλο) και σε άλλα χαρακτηριστικά (όπως ο σεξουαλικός προσανατολισμός ή η αναπηρία).

Μη συναινετική πορνογραφία

Η μη συναινετική πορνογραφία (η πιο συνηθισμένη μορφή της οποίας είναι γνωστή ως «revenge porn») περιλαμβάνει τη διαδικτυακή προβολή σεξουαλικών φωτογραφιών με γραφικά ή βίντεο χωρίς τη συγκατάθεση του ατόμου που εμφανίζεται στις εικόνες. Οι εικόνες μπορεί να αποκτηθούν με ψηφιακή υποκλοπή από τον υπολογιστή των θυμάτων, από τους λογαριασμούς των κοινωνικών μέσων ή το τηλέφωνο και μπορεί να επιδιωχτούν μέσω αυτών σοβαρές ζημιές στην πραγματική ζωή του ανθρώπου που έχουν θέσει ως στόχο (για παράδειγμα, σκοπεύουν να προκαλέσουν απόλυση ενός ατόμου από την εργασία του ή σε ορισμένες περιπτώσεις να το οδηγήσουν στην αυτοκτονία).

B. ΕΘΝΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΜΦΥΛΗ ΒΙΑ⁸

Ο εθνικός μηχανισμός για την ισότητα των φύλων περιλαμβάνει το σύνολο των υπηρεσιών και φορέων, οι οποίοι είναι αρμόδιοι σε επίπεδο κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό, για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών, μέτρων και δράσεων για την προώθηση της ισότητας των φύλων και για την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών, καθώς και για την παρακολούθηση και αντιμετώπιση των διακρίσεων λόγω φύλου, ταυτότητας φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού.

Ο εθνικός μηχανισμός, σε **κεντρικό επίπεδο** περιλαμβάνει:

- I. Τη Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΠΟΙΦ)** η οποία είναι ο αρμόδιος κυβερνητικός φορέας για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση της εφαρμογής των πολιτικών για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής ζωής. Είναι επίσης ο κατεξοχήν αρμόδιος φορέας για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών. Με τον Ν.4606/2019 για την «Πρώθηση της ουσιαστικής Ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας», η ΓΓΠΟΙΦ ορίζεται υπεύθυνη για την εποπτεία των 62 δομών του Εθνικού Δικτύου για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις.
- II. Το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ)** το οποίο είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου του ευρύτερου Δημοσίου Τομέα (Φορέας Γενικής Κυβέρνησης). Υπάγεται στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και εποπτεύεται από τη ΓΓΠΟΙΦ. Ενεργοποιείται δυναμικά στην προώθηση της ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, πολιτικής, πολιτισμικής και οικονομικής ζωής, με κύριο στόχο την εξάλειψη των έμφυλων διακρίσεων και ανισοτήτων. Το ΚΕΘΙ έχει την ευθύνη λειτουργίας των 14 Συμβουλευτικών Κέντρων του Εθνικού Δικτύου για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις που βρίσκονται στις έδρες των 13 Περιφερειών της χώρας.
- III. Το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ)** το οποίο συστάθηκε με το άρθρο 6 του Ν.3106/2003. Βάσει του ιδρυτικού του νόμου, σκοπός του ΕΚΚΑ είναι ο συντονισμός του δικτύου παροχής υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης σε άτομα, οικογένειες και πληθυσμιακές ομάδες που περιέρχονται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Το ΕΚΚΑ έχει την ευθύνη για τη λειτουργία 2 Ξενώνων Φιλοξενίας για στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Επίσης το ΕΚΚΑ λειτουργεί θεραπευτικά προγράμματα θυτών έμφυλης βίας.
- IV. Το Τμήμα Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας** το οποίο συστάθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ.) 37/2019, με 73 σταθμούς σε όλη τη χώρα, οι οποίοι στελεχώνονται από δύο στελέχη. Το συγκεκριμένο τμήμα είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας του Ν. 3500/2006, τη μελέτη μέτρων πρόληψης και καταστολής των εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας, την καθοδήγηση, εποπτεία και τον συντονισμό των περιφερειακών Υπηρεσιών για την εφαρμογή τους, καθώς και την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των ως άνω μέτρων⁹.
- V. Τον Τομέα Ίσης Μεταχείρισης του Συνήγορου του Πολίτη** που είναι αρμόδιος για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής, στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φύλου, φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.
- VI. Το Εθνικό Συμβούλιο Ισότητας των Φύλων (ΕΣΙΦ)** το οποίο αποτελεί συλλογικό συμβουλευτικό γνωμοδοτικό όργανο, υπάγεται στην ΓΓΠΟΙΦ και είναι αρμόδιο για τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων με γυναικείες οργανώσεις και οργανώσεις που προωθούν την ισότητα των φύλων, κοινωνικούς φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, εκπροσώπους των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και εκπροσώπους ανεξάρτητων αρχών με σκοπό την υποβολή προτάσεων προς τη ΓΓΠΟΙΦ για την υιοθέτηση πολιτικών και δράσεων που προωθούν την ισότητα των φύλων. Επίσης αξιολογεί και αποτιμνά τις υφιστάμενες πολιτικές ισότητας.

Σε **περιφερειακό επίπεδο** περιλαμβάνει:

- τις Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας των Περιφερειών,
- το Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας σε κάθε περιφέρεια,
- τον Τομέα Ισότητας της Ενωσης Περιφερειών και
- το Γραφείο Ισότητας των Φύλων της Ενωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ) που συνιστώνται, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 282 του Ν. 3852/2010.

Σε **τοπικό επίπεδο** περιλαμβάνει:

- τις υπηρεσιακές μονάδες άσκησης κοινωνικής πολιτικής και πολιτικών ισότητας των φύλων, σύμφωνα με το άρθρο 97 του Ν. 3852/2010
- τις Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας,

- την Επιτροπή Ισότητας της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) και
- το Γραφείο Ισότητας της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας που συνιστώνται, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 282 του Ν. 3852/2010.

Γ. ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΔΟΜΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ ΤΗΣ ΓΓΟΠΙΦ

Η ΓΓΟΠΙΦ ως ο κατεξοχήν αρμόδιος φορέας για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών έχει σχεδιάσει και συνεχίζει να υλοποιεί από το 2010 το «**Εθνικό Πρόγραμμα για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών**». Για πρώτη φορά δημιουργήθηκε και λειτουργεί σε ολόκληρη τη χώρα ένα ολοκληρωμένο Δίκτυο Δομών για την πρόληψη και αντιμετώπιση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών.

Το Δίκτυο Δομών περιλαμβάνει:

- **την 24ωρη γραμμή βοήθειας SOS 15900.** Η γραμμή βοήθειας είναι πανελλαδική, λειτουργεί 365 ημέρες το χρόνο σε 24ωρη βάση, με αστική χρέωση, και προσφέρει συμβουλευτικές υπηρεσίες τόσο στα ελληνικά όσο και στα αγγλικά. Στη γραμμή εργάζονται επίσης 2 διερμηνείς που εξυπηρετούν τις ανάγκες Φαρσόφωνων και Αραβόφωνων γυναικών. Μέσω ηχητικού μηνύματος οι γυναίκες ενημερώνονται για τις ακριβείς ώρες και ημέρες που παρέχεται η δυνατότητα διερμηνείας. Επιπλέον η γραμμή υποστηρίζεται από τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: sos15900@isotita.gr. Από το Σεπτέμβριο 2018 η εταιρεία Vodafone προσφέρει δωρεάν τις κλήσεις προς την τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900, ενώ από τις 17/9/2020 οι κλήσεις προς την τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900 για τους/τις συνδρομητές/τριες της κινητής και σταθερής τηλεφωνίας της εταιρείας Wind είναι πλέον δωρεάν. Ο όμιλος ΟΤΕ προχώρησε στη μείωση του κόστους κλήσης προς την Γραμμή SOS 15900 για τις/τους συνδρομητές/τες κινητής τηλεφωνίας της εταιρείας Cosmote, το οποίο εξισώνεται με την κλήση σταθερής ΟΤΕ (αστική), δηλαδή 0,138€/λεπτό καθαρή αξία.
- **42 Συμβουλευτικά Κέντρα** σε όλη τη χώρα, εκ των οποίων τα 14 στις έδρες των περιφερειών λειτουργούν υπό το ΚΕΘΙ και τα υπόλοιπα 27 Συμβουλευτικά Κέντρα, λειτουργούν με ευθύνη των εκάστοτε Δήμων. Στην ιστοσελίδα www.womensos.gr ή/ο κάθε ενδιαφερόμενη/ος μπορεί να βρει περισσότερες λεπτομέρειες για τις διευθύνσεις και τις ώρες λειτουργία των συμβουλευτικών κέντρων.

Στα συμβουλευτικά κέντρα μια γυναίκα θύμα έμφυλης βίας μπορεί να λάβει τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- **ενημέρωση και πληροφόρηση** σε θέματα ισότητας των φύλων, αντιμετώπισης της βίας και πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών,
- **κοινωνική, ψυχολογική, νομική και εργασιακή στήριξη** (με την οπτική του φύλου),
- **παραπομπή ή συνοδεία** -όποτε αυτό απαιτείται- των γυναικών σε ξενώνες φιλοξενίας, στις αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές, στο δικαστήριο, σε νοσοκομεία, κέντρα υγείας, κέντρα ψυχικής υγείας, σε φορείς αρμόδιους για προνοιακά ή άλλα επιδόματα, σε φορείς προώθησης της απασχόλησης και επιχειρηματικότητας, σε φορείς προστασίας και στήριξης παιδιών κ.λπ.,
- **νομική βοήθεια**, σε συνεργασία με τους δικηγορικούς συλλόγους.

Παράλληλα υλοποιούν δράσεις για την πρόληψη, την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας.

- **20 Ξενώνες Φιλοξενίας**, εκ των οποίων 18 λειτουργούν με ευθύνη των εκάστοτε δήμων και 2 λειτουργούν υπό την ευθύνη του ΕΚΚΑ. Οι ξενώνες παρέχουν ασφαλή παροχή στέγης και σίτισης σε γυναίκες θύματα έμφυλης βίας και τα παιδιά τους. Επίσης παρέχουν πρόσθετη ψυχοκοινωνική υποστήριξη, εργασιακή και νομική συμβουλευτική μέσω των συμβουλευτικών κέντρων, διευκολύνουν την πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας και την εγγραφή παιδιών στα σχολεία. Η παροχή των υπηρεσιών στις δομές του δικτύου στηρίζεται στην αρχή της αυτόβουλης συγκατάθεσης του θύματος, στην αρχή της εμπιστευτικότητας και ειδικά για τους ξενώνες στο απόρρητο της διεύθυνσης που στόχο έχουν την ενδυνάμωση των γυναικών θυμάτων βίας και την επανάκτηση της αυτοεκτίμησής τους, ώστε να μπορέσουν να αναλάβουν την ευθύνη της επαγγελματικής, προσωπικής και οικογενειακής τους ζωής και να πάρουν οι ίδιες τις καλύτερες αποφάσεις για το μέλλον τους.

Δ. ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Στρατηγικός άξονας του Εθνικού Σχεδίου Δράσης Ισότητας Φύλων (ΕΣΔΙΦ) 2016-2020 αποτέλεσε η κοινωνική ένταξη και ισότιμη μεταχείριση γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις (μετανάστριες, γυναίκες πρόσφυγες ή αιτούσες άσυλο, γυναίκες Ρομά, γυναίκες με αναπηρία/χρόνιες παθήσεις, κρατούμενες ή αποφυλακισμένες, μακροχρόνια άνεργες κλπ). Οι πολιτικές και οι δράσεις που σχεδιάστηκαν στο πλαίσιο αυτό είχαν ως στόχους α) την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στη νομοθεσία και στις δημόσιες πολιτικές για τις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες άλλων Υπουργείων, β) την ενίσχυση της ΓΓΟΠΙΦ στη χάραξη στοχευμένων πολιτικών για τις γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις και γ) τη διασφάλιση της ισότητας και εξάλειψη των διακρίσεων για τις γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις.

Η ΓΓΟΠΙΦ με σεβασμό στις αξίες και στα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα σχεδίασε δέσμη εξειδικευμένων παρεμβάσεων για τις γυναίκες πρόσφυγες και τα παιδιά τους και ανέλαβε το συντονισμό δράσεων των συναρμόδιων κρατικών φορέων για την παροχή υπηρεσιών σε ευάλωτες ομάδες του προσφυγικού/μεταναστευτικού πληθυσμού με τη βοήθεια διερμηνείας, όπως είναι οι γυναίκες πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, αιτούσες διεθνή προστασία ή μη, και οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας (αναγνωρισμένοι πρόσφυγες και δικαιούχοι επικουρικής προστασίας) που είναι επιζήσασες έμφυλης βίας ή εν δυνάμει θύματα βίας ή αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών τους. Προς τούτο, υπεγράφη το **Πρωτόκολλο Συνεργασίας**¹⁰ με το οποίο επιδιώκεται η συμφωνία και η συνεργασία των επιμέρους μερών επί ενός κοινού πλαισίου διαδικασιών εντοπισμού, παραπομπής, φιλοξενίας και στήριξης των γυναικών αυτών και των παιδιών τους που θα καταστεί γνωστό και προσβάσιμο σε όλους/όλες τους/τις επαγγελματίες που λειτουργούν στο πεδίο της προσφυγικής κρίσης στο πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης, της τοπικής αυτοδιοίκησης και των μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Παράλληλα, η ΓΓΟΠΙΦ συνεργάζεται με πλήθος δημόσιων φορέων, ΜΚΟ και διεθνών οργανισμών για την προστασία των γυναικών προσφύγων. Ειδική μνεία θα πρέπει να γίνει στη συνεργασία που έχει αναπτύξει η ΓΓΟΠΙΦ με την Υπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες, με την UNICEF καθώς και τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ).

Το 2019 η ΓΓΟΠΙΦ συμμετείχε ως εταίρος σε δύο ευρωπαϊκά συγχρηματοδοτούμενα έργα:

- το **Survivor Project «Ενίσχυση των υπηρεσιών προς γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες επιζήσασες έμφυλης βίας»** με εταίρους το ΚΕΘΙ και τη Διεθνή Επιτροπή Διάσωσης- (IRC Hellas).

Στο πλαίσιο αυτό, η ΓΓΟΠΙΦ, ανέλαβε την υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης με στοχευμένες δράσεις επικοινωνίας και ενημέρωσης, την επικαιροποίηση των οδηγιών για τις διαδικασίες παραπομπής αλλά και τη διοργάνωση 6 περιφερειακών συσκέψεων με την τοπική αυτοδιοίκηση για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση επαγγελματιών του πεδίου και μίας τελικής εκδήλωσης διαλόγου. Δύο συσκέψεις πραγματοποιήθηκαν δια ζώσης σε Αθήνα και Πειραιά ενώ οι υπόλοιπες 4 υλοποιήθηκαν τελικά με τη μέθοδο της τηλεδιάσκεψης με φορείς των αντίστοιχων περιφερειακών ενοτήτων Θεσσαλίας, Δυτικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Δυτικής Ελλάδας.

Στο πλαίσιο της διετίας που υλοποιήθηκε το έργο, υπήρξαν σημαντικές νομοθετικές παρεμβάσεις που ενίσχυσαν τις πολιτικές για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Συγκεκριμένα, με το Ν.4636/2019 για το άσυλο καθορίστηκε το πλαίσιο για τις διαδικασίες υποδοχής και ασύλου που διέπουν τις ευάλωτες ομάδες, όπως είναι οι γυναίκες αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών ή γυναίκες επιζήσασες μορφών βίας κατά των γυναικών. Η ΓΓΟΠΙΦ λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις σημαντικές νομοθετικές πρωτοβουλίες είχε την ευκαιρία αφενός να ενημερώσει σχετικά στις κατά τόπους περιφερειακές συσκέψεις τα στελέχη της αυτοδιοίκησης και τους επαγγελματίες και αφετέρου να επανασχεδιάσει/επικαιροποιήσει τις οδηγίες για τις διαδικασίες παραπομπής περιστατικών έμφυλης βίας από τα Κέντρα Υποδοχής Ταυτοποίησης και τις Ανοιχτές Δομές Φιλοξενίας, δομών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου στο Δίκτυο Δομών της ΓΓΟΠΙΦ.

- Το **EMPOWER_REF «Ενδυνάμωση των επαγγελματιών και των προσφυγικών κοινοτήτων στο να εντοπίζουν, αναγνωρίζουν, προλαμβάνουν και αντιμετωπίζουν τη σεξουαλική και έμφυλη βία στην Ελλάδα»** με εταίρους το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου-Ιδρυμα Τσάτσου και τους Γιατρούς του Κόσμου που εστιάζει κατά κύριο λόγο στην χαρτογράφηση του πεδίου, στην επιμόρφωση των επαγγελματιών και την ενημέρωση της γυναικείας προσφυγικής κοινότητας.

1η Ετήσια Έκθεση για την Βία κατά των Γυναικών

Η ΓΓΟΠΙΦ, ως εταίρος του έργου ανέλαβε την υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης με στοχευμένες δράσεις επικοινωνίας και ενημέρωσης στον γυναικείο προσφυγικό πληθυσμό σχετικά με τα δικαιώματά του και τις υπηρεσίες που μπορεί να λάβει από το Δίκτυο Δομών της ΓΓΟΠΙΦ.

Ε. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΔΟΜΩΝ

Η παρουσιαζόμενη κατάσταση βασίζεται στην ανάλυση στοιχείων για την χρονική περίοδο **1η Νοεμβρίου 2019 έως 31 Οκτωβρίου 2020**, από την βάση δεδομένων που τηρεί η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), και από τη βάση δεδομένων που τηρείται από την 24/7 Τηλεφωνική Γραμμή Υποστήριξης SOS 15900.

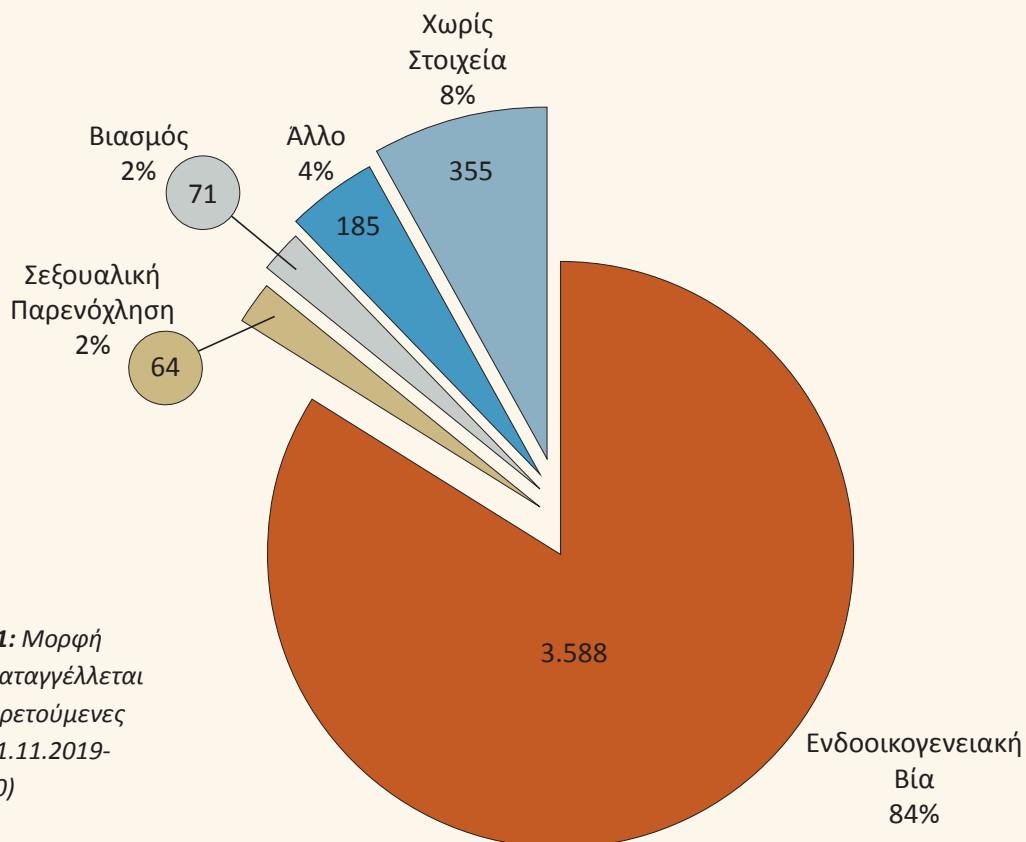
Συμβουλευτικά Κέντρα¹¹

Είναι ενδεικτικό ότι την περίοδο αναφοράς, υποστηρίχθηκαν από τα Συμβουλευτικά Κέντρα του δικτύου της ΓΓΟΠΙΦ ανά την

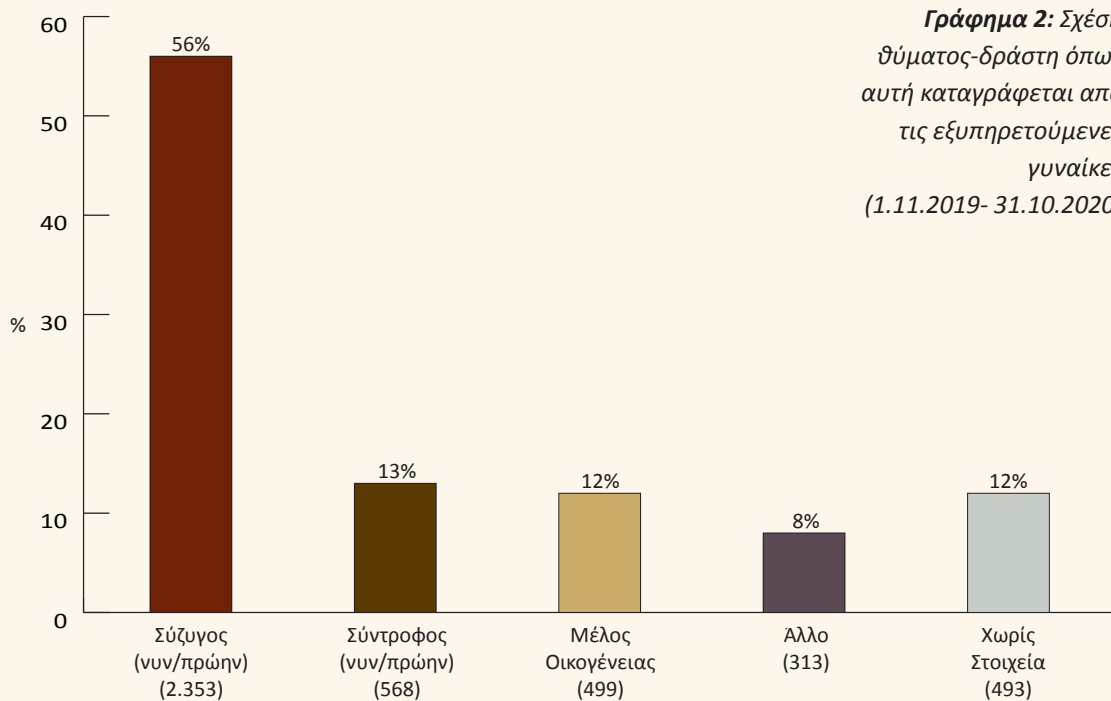
Πόλη	Σύνολο	Ποσοστό
Αττική	1876	38,50%
Θεσσαλονίκη	338	7%
Κρήτη	273	5,60%
Καβάλα	190	3,90%
Πάτρα	180	3,70%
Λάρισα	136	2,80%
Τρίπολη	132	2,70%
Σέρρες	115	2,30%
Λαμία	103	2,10%
Κέρκυρα	102	2%
Χίο	98	2%
Μυτιλήνη	91	1,80%
Βέροια	92	1,80%
Καλαμάτα	81	1,60%
Ιωάννινα	78	1,60%
Αλεξανδρούπολη	76	1,50%
Κομοτηνή	72	1,40%
Άλλο	839	17,70%
Σύνολα	4872	100%

Πίνακας 1: Εξυπηρετούμενες γυναίκες από τα Συμβουλευτικά Κέντρα ανά την επικράτεια (1.11.2019-31.10.2020)

Γράφημα 1: Μορφή βίας που καταγγέλλεται από εξυπηρετούμενες γυναίκες (1.11.2019-31.10.2020)

Γράφημα 2: Σχέση θύματος-δράστη όπως αυτή καταγράφεται από τις εξυπηρετούμενες γυναίκες (1.11.2019- 31.10.2020)

1η Ετήσια Έκθεση για την Βία κατά των Γυναικών

Ελλάδα συνολικά **4.872** γυναίκες θύματα βίας και πολλαπλών διακρίσεων καθώς και τρίτα πρόσωπα (π.χ η μητέρα, ενήλικη κόρη του θύματος κ.λπ.). Κατά την περίοδο αναφοράς, βασική πηγή ενημέρωσης των εξυπηρετούμενων γυναικών και τρίτων προσώπων για τις υποστηρικτικές δομές του δικτύου ήταν σε ποσοστό 30% άλλος φορέας και σε ποσοστό 21% η Γραμμή υποστήριξης SOS 15900, ενώ το 12% ενημερώθηκε από φιλικό/γνωστό πρόσωπο και το 11% από το διαδίκτυο. Επιπλέον, με ίδιο ποσοστό 15% εκ του συνόλου των εξυπηρετούμενων ενημερώθηκαν από την τηλεόραση, το ραδιόφωνο και τα έντυπα, τέλος το 11% δεν έδωσε τα στοιχεία αυτά.

Αναλυτικά, την περίοδο αναφοράς το 38.5% (**Πίνακας 1**) εξ αυτών εξυπηρετήθηκε στην Αττική σε συνολικά 8 Συμβουλευτικά Κέντρα (ΣΚ Νίκης, Πολύκεντρο, Πειραιά, Κερατσινίου-Δραπετσώνας, Περιστερίου, Φυλής, Χαλανδρίου και Σταθμού Ελευσίνας). Σε μικρότερα ποσοστά 7% εξυπηρετήθηκε στην Θεσσαλονίκη, την Κρήτη συνολικά σε ΣΚ Ρεθύμνης και Ηρακλείου με ποσοστό 5,6%, την Καβάλα με ποσοστό 3,9%, την Πάτρα με ποσοστό 3,7%, την Λάρισα και την Τρίπολη με σχεδόν ίδιο ποσοστό 2,8%, ενώ στα υπόλοιπα 27 Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου Δομών της ΓΓΟΠΙΦ τα ποσοστά των γυναικών θυμάτων και τρίτων προσώπων που εξυπηρετήθηκαν κατά την περίοδο αναφοράς κατανέμονται με σχεδόν ίδιο ποσοστό¹². Η βία κατά των γυναικών και για τους 12 μήνες αναφοράς υπερिσχύει σε καταγραφές με ποσοστό περίπου **86,7%** συγκριτικά με τα περιστατικά των πολλαπλών διακρίσεων που υφίστανται οι γυναίκες κατά 13,3% αντίστοιχα.

Η επικρατέστερη μορφή βίας (**Γράφημα 1**) για την περίοδο αναφοράς είναι η ενδοοικογενειακή βία σε ποσοστό **84%** από το σύνολο των καταγεγραμμένων μορφών βίας στα Συμβουλευτικά Κέντρα ανά την επικράτεια, ενώ ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά η σεξουαλική παρενόχληση και ο βιασμός 2%, άλλη μορφή βίας «Άλλο» 4%, ενώ το 8% δεν αποκάλυψε αυτά τα στοιχεία.

Τα στατιστικά δεδομένα (**Γράφημα 2**) αναδεικνύουν για την περίοδο αναφοράς ότι η σχέση θύματος-θύτη είναι κυρίως συζυγική (νυν ή πρώην) κατά **56%**, καθώς και συντροφική (νυν ή πρώην) σε ποσοστό 13%, ενώ το 12% εκ του συνόλου των γυναικών θυμάτων που εξυπηρετήθηκαν από τα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου Δομών της ΓΓΟΠΙΦ κατήγγειλαν ότι ο θύτης είναι μέλος της οικογένειας (π.χ αδερφός, πατέρας ή και άλλος συγγενής). Σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση των γυναικών θυμάτων βίας το **45%** εκ του συνόλου δήλωσε ότι είναι παντρεμένη και συγκατοικεί με τον δράστη, το 18% εκ του συνόλου είναι άγαμη, με σχεδόν ίδιο ποσοστό 19% να είναι γυναίκες που βρίσκονται σε διάσταση και γυναίκες που έχουν πάρει διαζύγιο, ενώ το 4% δήλωσε ότι συμβιώνει με τον δράστη. Επιπλέον, εκ του συνόλου των γυναικών θυμάτων βίας το 71% έχει παιδιά και το 29% ανέφερε πως δεν έχει παιδιά.

Αναφορικά με τις ηλικιακές ομάδες των γυναικών και των τρίτων προσώπων (**Γράφημα 3**) που έλαβαν εξειδικευμένες υποστηρικτικές υπηρεσίες στα Συμβουλευτικά Κέντρα του δικτύου την περίοδο αναφοράς, το μεγαλύτερο ποσοστό που ανέρχεται σε **29%** είναι γυναίκες ηλικίας μεταξύ 36-45 ετών, ενώ με ίδιο ποσοστό της τάξης του 19% είναι γυναίκες ηλικίας 26-35 ετών και γυναίκες ηλικίας 46-55 χρονών, αντίστοιχα. Σημαντική αναφορά αποτελούν σε ποσοστό 9% από το σύνολο τα νεαρά κορίτσια έως 25 ετών καθώς και γυναίκες άνω των 60 ετών σε ποσοστό της τάξεως του 8%, ενώ το 11% εκ του συνόλου δεν έδωσε στοιχεία που αφορούν την ηλικία τους.

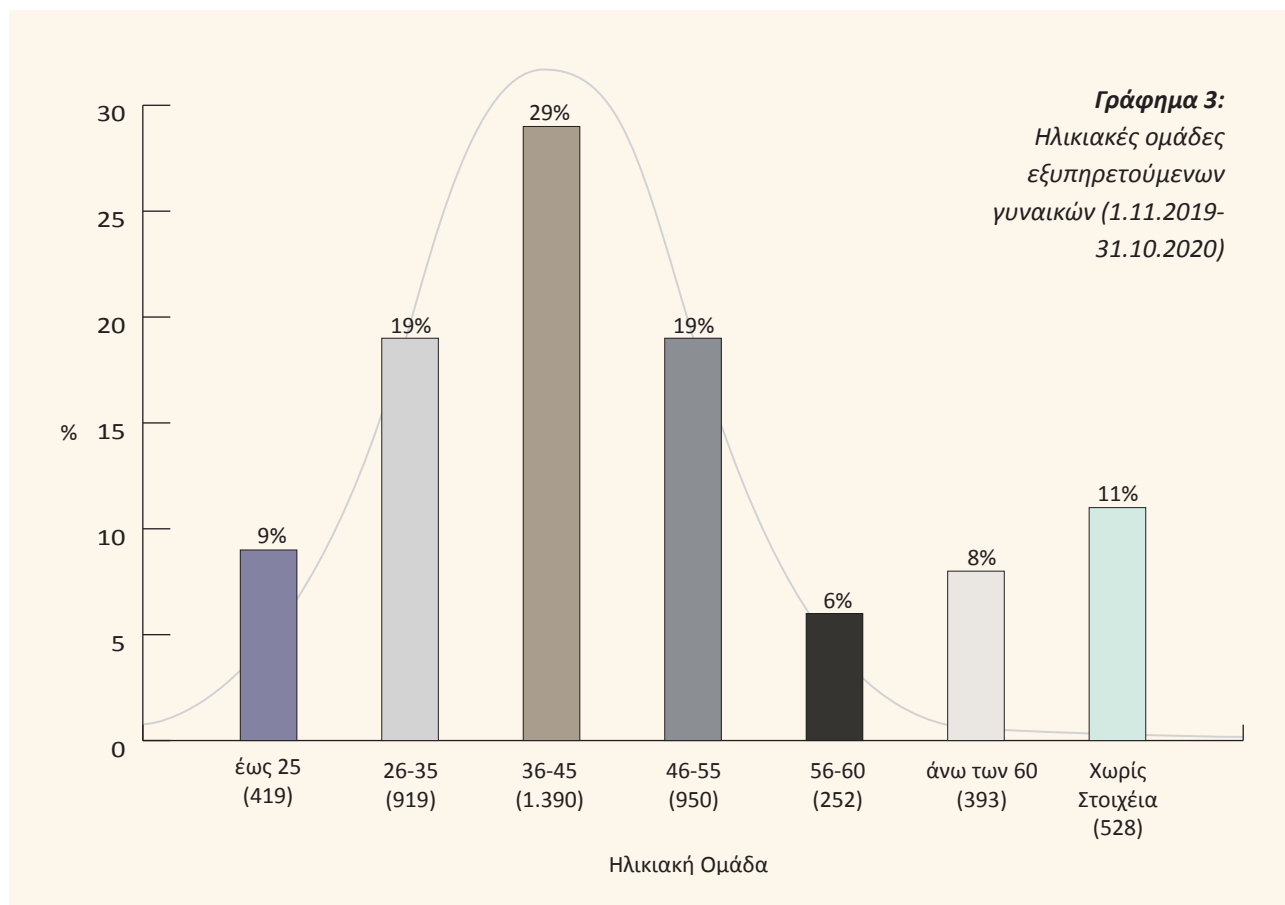
Στα χαρακτηριστικά των γυναικών θυμάτων βίας (**Γράφημα 4**) που έλαβαν υποστηρικτικές υπηρεσίες στα Συμβουλευτικά Κέντρα του δικτύου της ΓΓΟΠΙΦ περιέχεται και το εκπαιδευτικό τους επίπεδο. Ενδεικτικά, κατά την περίοδο αναφοράς το μεγαλύτερο ποσοστό εκ του συνόλου των εξυπηρετούμενων στα Συμβουλευτικά Κέντρα έχουν ολοκληρώσει σε ποσοστό **22%** την δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το **14%** την πανεπιστημιακή εκπαίδευση και το **12%** την μεταλυκειακή εκπαίδευση. Ακολουθούν με ίδιο ποσοστό 9% οι εξυπηρετούμενες που έχουν ολοκληρώσει το δημοτικό και την υποχρεωτική εκπαίδευση, ενώ το 7% έχει ολοκληρώσει την τεχνολογική εκπαίδευση. Σε μικρότερο ποσοστό 3% εμφανίζονται οι εξυπηρετούμενες που έχουν μεταπτυχιακές σπουδές, ενώ το 1% εκ του συνόλου είναι αναλφάβητες. Τέλος το 22% δεν αποκάλυψε τα στοιχεία αυτά.

Σχετικά με την κατάσταση απασχόλησης (**Γράφημα 5**) των εξυπηρετούμενων για την περίοδο αναφοράς στα Συμβουλευτικά Κέντρα ανά την επικράτεια το **45%** φαίνεται να είναι άνεργες, το 34% εργαζόμενες, το 6% συνταξιούχες, το 4% δήλωσε «Άλλο», ενώ το 12% εκ του συνόλου δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία. Εκ των γυναικών που αναζήτησαν εξειδικευμένη υποστήριξη στα Συμβουλευτικά Κέντρα του δικτύου κατά την περίοδο αναφοράς, το **77%** ανέφερε ότι είναι Ελληνίδες, το 14% φαίνεται να είναι γυναίκες μετανάστριες και οι οποίες ζουν στην Ελλάδα, το 3% είναι γυναίκες με χώρα κατα-

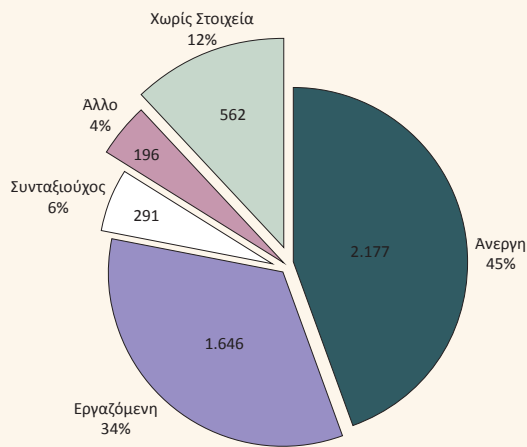
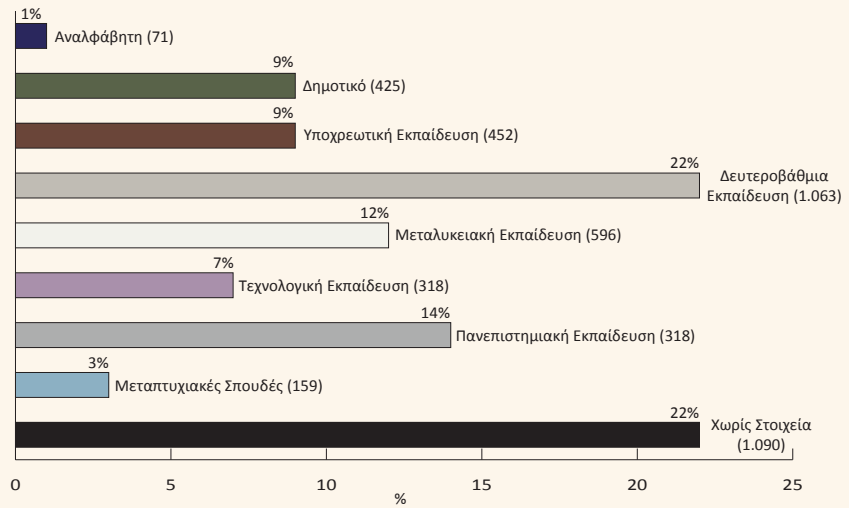
γωγής τους εντός της ΕΕ, ενώ το 7% εκ του συνόλου δεν αποκάλυψε τα στοιχεία που αφορούν την υπηκοότητά τους.

Αναφορικά με τα αιτήματα των εξυπηρετούμενων γυναικών και τρίτων προσώπων (**Γράφημα 6**) από τα στελέχη των Συμβουλευτικών Κέντρων του δικτύου ανά την Ελλάδα, για την περίοδο αναφοράς και με ίδιο ποσοστό **27%** έλαβε κυρίως ψυχολογική και νομική στήριξη, ενώ σημαντική αναφορά αποτελεί σε ποσοστό 17% η ενδυνάμωση των γυναικών και νεαρών κοριτσιών με την παροχή χρήσιμης πληροφόρησης αναφορικά με τα δικαιώματά τους, την νομοθεσία, τις υπάρχουσες υπηρεσίες και δίκτυα κτλ. Επιπλέον, το 13% εκ του συνόλου έλαβε κοινωνική στήριξη, το 6% έκανε αίτημα για φιλοξενία στους Ξενώνες Φιλοξενίας του δικτύου, ενώ το 4% εκ των εξυπηρετούμενων γυναικών έλαβε εργασιακή συμβουλευτική.

Επιπλέον, όσον αφορά τις υπηρεσίες διερμηνείας από τη ΜΚΟ ΜΕΤΑδραση που παρέχονται μέσα από τη συνεργασία της UNICEF Ελλάδος και του ΚΕΘΙ βάσει των προτεραιοτήτων που έχει θέσει η ΓΓΟΠΙΦ που στόχο έχουν την αύξηση της προσβασιμότητας για τις γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες θύματα βίας και πολλαπλών διακρίσεων προς τις δομές του δικτύου, κατά την περίοδο **Απρίλιος 2020 - Οκτώβριος 2020** υποστηρίχθηκαν μέσω της διερμηνείας **71** γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες σε 12 Συμβουλευτικά Κέντρα και 10 Ξενώνες φιλοξενίας. Οι κύριες ομιλούμενες γλώσσες των γυναικών θυμάτων ήταν τα Γαλλικά, Φαρσί, Κουρδικά, Ουρντού, Νταρί, Σομαλικά, Τιγκρίνια, Αραβικά, Αμχαρικά, Αγγλικά και Παστό. Ενδεικτικά, κατά την περίοδο Απρίλιος 2020 - Οκτώβριος 2020, πραγματοποιήθηκαν **263** συνεδρίες με την βοήθεια της διερμηνείας (συνολικά σε ΣΚ και ΞΕ) κυρίως με φυσική παρουσία (198 συνεδρίες) των διερμηνέων και γυναικών/κοριτσιών θυμάτων βίας και λιγότερο μέσω τηλεφώνου/Skype (65 συνεδρίες). Η συντριπτική πλειονότητα των συνεδριών με την υποστήριξη της διερμηνείας, συνολικά και για την περίοδο αναφοράς, αφορούσε

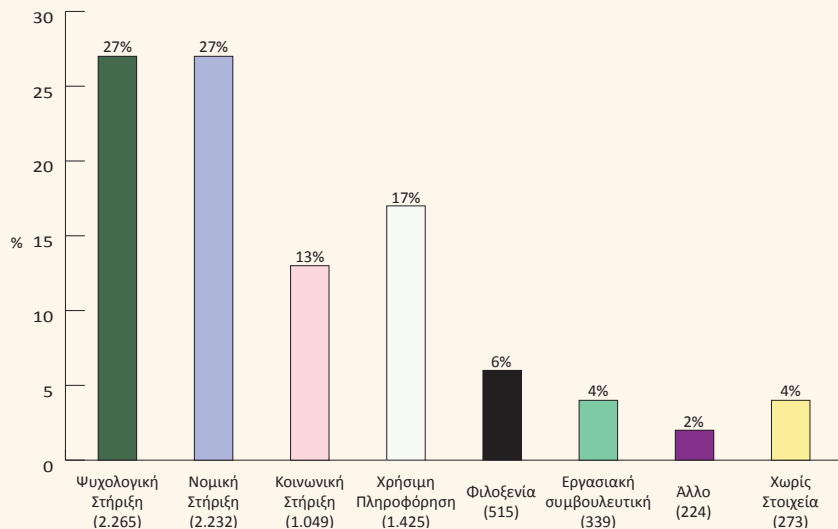

Γράφημα 4: Επίπεδο εκπαίδευσης εξυπηρετούμενων γυναικών (1.11.2019-31.10.2020)

Γράφημα 5: Κατάσταση απασχόλησης εξυπηρετούμενων γυναικών (1.11.2019-31.10.2020)

Γράφημα 6: Αιτήματα από εξυπηρετούμενες γυναίκες (1.11.2019-31.10.2020)

την ψυχοκοινωνική υποστήριξη των γυναικών σε ποσοστό **75%**, ενώ το 7% αφορούσε παραπομπή μέσω της διερμηνείας των εξυπηρετούμενων γυναικών για ιατρικούς λόγους, το 14% αφορούσε ενημερωτικούς σκοπούς και με ίδιο ποσοστό της τάξεως του 2% αφορούσε νομικές πληροφορίες και «Άλλο».

Ξενώνες Φιλοξενίας¹³

Την περίοδο αναφοράς στους Ξενώνες Φιλοξενίας του δικτύου φιλοξενήθηκαν συνολικά **269** γυναίκες και **270** παιδιά (σύνολο γυναίκες και παιδιά **539**). Εκ του συνόλου των γυναικών και παιδιών που φιλοξενήθηκαν την περίοδο αναφοράς στους Ξενώνες Φιλοξενίας ανά την Ελλάδα, οι **96** είναι γυναίκες πρόσφυγες και τα **117** παιδιά πρόσφυγες. .

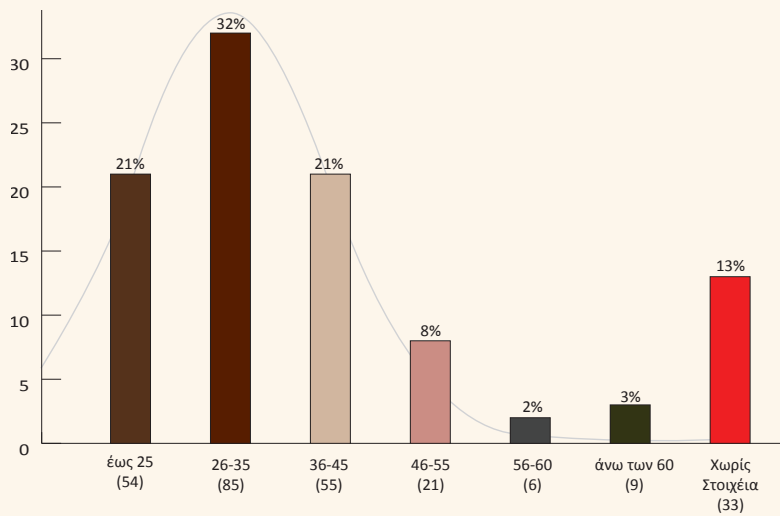
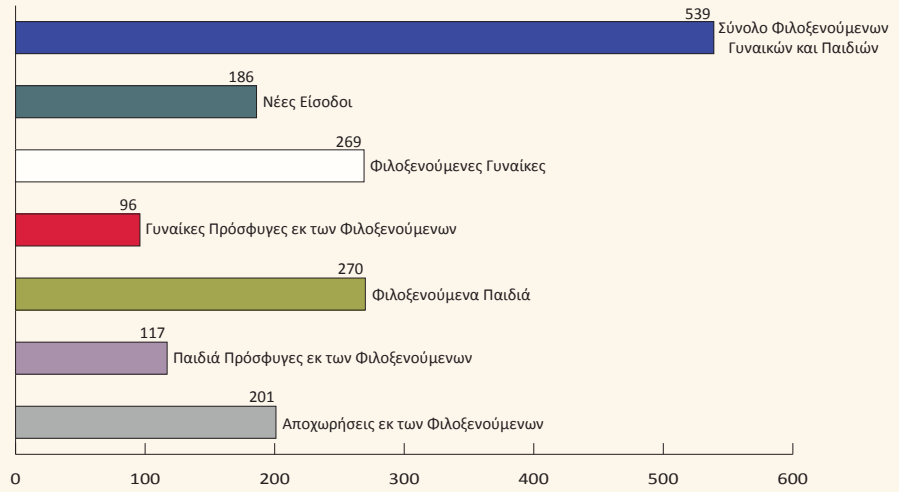
Επιπλέον, με βάση την ημερομηνία εισόδου στο εξεταζόμενο χρονικό διάστημα (**Γράφημα 7**) έγιναν **186** νέες εισαγωγές για φιλοξενία, ενώ συνολικά **201** γυναίκες και παιδιά εκ των φιλοξενούμενων την ίδια περίοδο αποχώρησαν προς δικό τους ασφαλή προορισμό.

Οι Ξενώνες Φιλοξενίας (**Πίνακας 2**) με την μεγαλύτερη πληρότητα από το σύνολο (γυναίκες και παιδιά) φαίνεται να είναι κυρίως σε Αττική με ποσοστό **26,5%** (ΞΕ Δ. Αθηναίων, Πειραιώς και ΞΕ ΕΚΚΑ Ιλίου), τη Λάρισα κατά 8,6%, τον Βόλο κατά 7,5%, την Θεσσαλονίκη με σχεδόν ίδιο ποσοστό 7,1%, τα Ιωάννινα με 5%, με ίδιο ποσοστό 4,5% την Λαμία και την Κοζάνη. Το 27,1% εκ του συνόλου των γυναικών και παιδιών φιλοξενήθηκαν στους υπόλοιπους Ξενώνες Φιλοξενίας του δικτύου της ΓΓΟΠΙΦ¹⁴. Επιπλέον, εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων στην Αττική το ποσοστό γυναικών και παιδιών προσφύγων ήταν **35,2%**,

Πόλη	Σύνολο φιλοξενούμενων γυναικών και παιδιών		Σύνολο γυναικών και παιδιών προσφύγων εκ των φιλοξενούμενων	
	Σύνολο	Ποσοστό	Σύνολο	Ποσοστό
Αττική	142	26,5%	75	35,2%
Λάρισα	46	8,6%	15	7,1%
Βόλος	40	7,5%	9	4,2%
Θεσσαλονίκη	38	7,1%	25	11,7%
Ιωάννινα	32	6%	23	10,8%
Πάτρα	27	5%	13	6,1%
Μυτιλήνη	24	4,5%	13	6,1%
Λαμία	24	4,5%	18	8,5%
Κοζάνη	17	3,2%	9	4,2%
Άλλο	146	27,1%	13	6,1%
Σύνολα	536	100%	213	100%

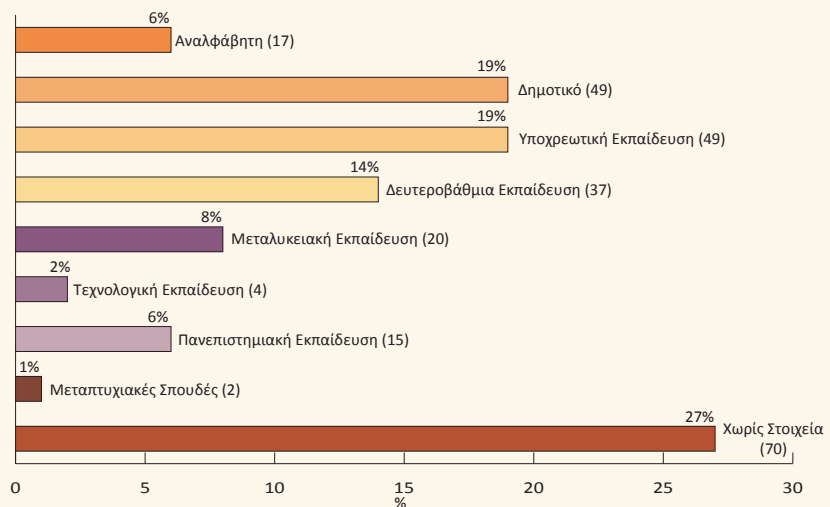
Πίνακας 2: Πληρότητα φιλοξενούμενων γυναικών και παιδιών στους Ξενώνες ανά την επικράτεια (1.11.2019-31.10.2020)

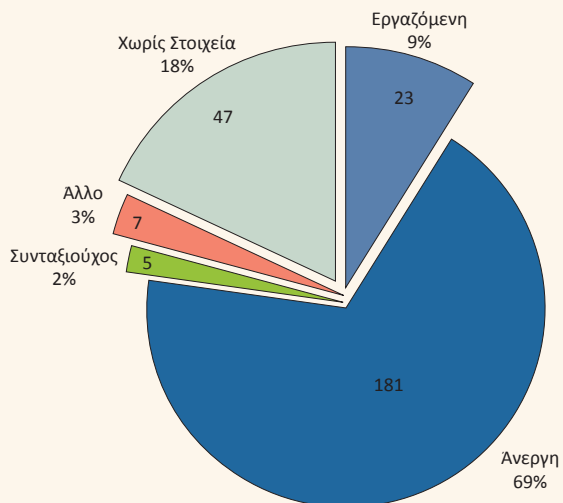
Γράφημα 7:
Φιλοξενούμενες
γυναίκες και
παιδιά (1.11.2019-
31.10.2020)

Γράφημα 8:
Ηλικιακές ομάδες
φιλοξενούμενων
γυναικών (1.11.2019-
31.10.2020)

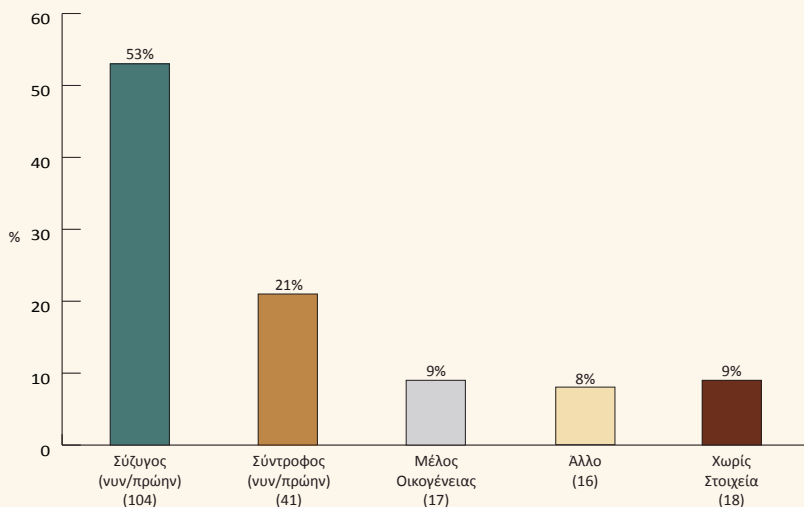
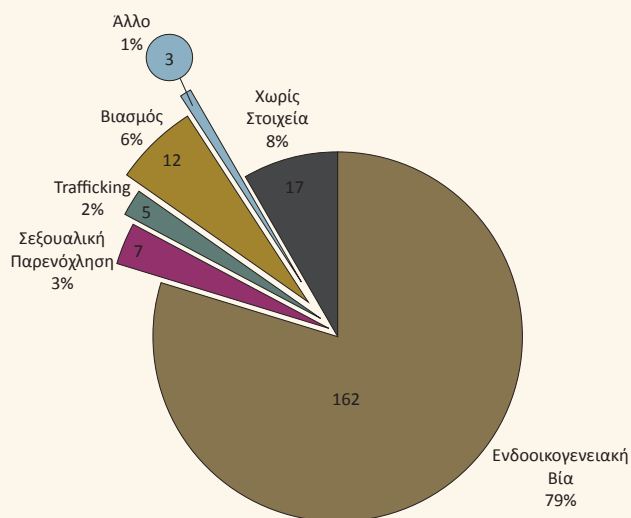
Γράφημα 9:
Επίπεδο εκπαίδευσης
φιλοξενούμενων
γυναικών (1.11.2019-
31.10.2020)

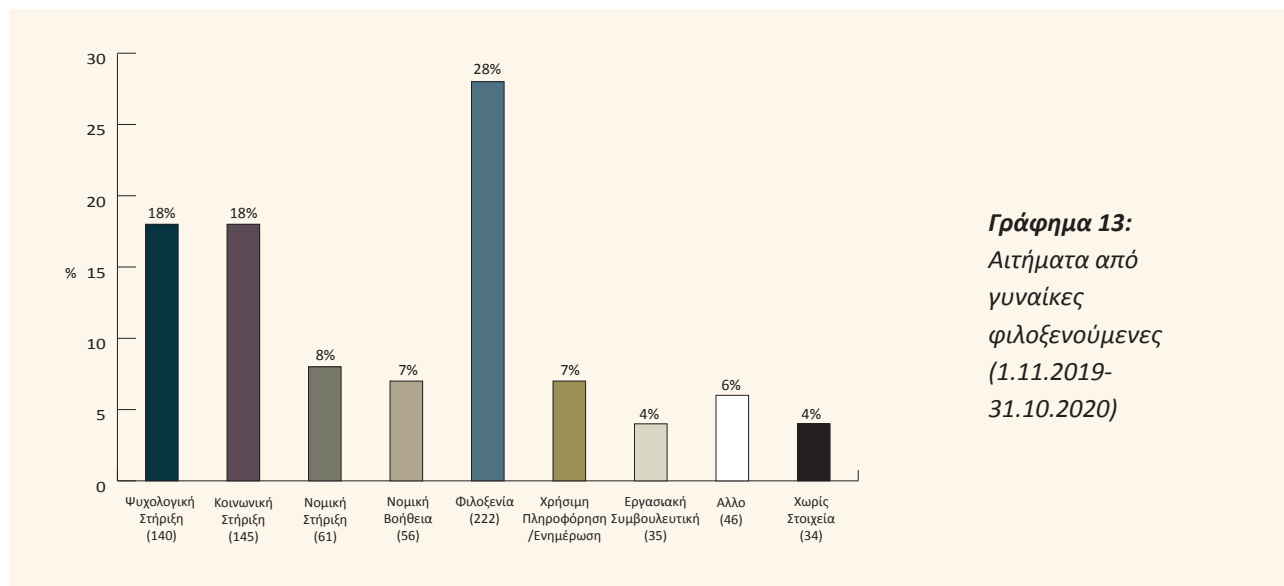
Γράφημα 10:
Κατάσταση
απασχόλησης
φιλοξενούμενων
γυναικών (1.11.2019-
31.10.2020)

Γράφημα 11: Μορφές βίας που
καταγγέλλεται από
φιλοξενούμενες γυναίκες
(1.11.2019-31.10.2020)

Γράφημα 12: Σχέση
φιλοξενούμενης-δράστη
(1.11.2019-31.10.2020)

1η Ετήσια Έκθεση για την Βία κατά των Γυναικών

11,7% εκ του συνόλου στην Θεσσαλονίκη καθώς και 10,8% στα Ιωάννινα. Επιπλέον, αξίζει να αναφερθεί ότι αρκετές γυναίκες προτίμησαν να φιλοξενηθούν σε φιλικά ή συγγενικά πρόσωπα διατηρώντας παράλληλα την άμεση επικοινωνία τους με τα στελέχη του Δικτύου.

Αναφορικά με τις ηλικιακές ομάδες των γυναικών φιλοξενούμενων στους Ξενώνες Φιλοξενίας του δικτύου (**Γράφημα 8**) την περίοδο αναφοράς, σε μεγαλύτερο ποσοστό **32%** εκ του συνόλου είναι γυναίκες ηλικίας μεταξύ 26-35 ετών, ακολουθούν με ίδιο ποσοστό 21% τα νεαρά κορίτσια έως 25 ετών και γυναίκες της ηλικιακής ομάδας μεταξύ 36-45 ετών. Σημαντική αναφορά αποτελούν σε ποσοστό 8% από το σύνολο οι γυναίκες μεταξύ 46-55 ετών, οι γυναίκες άνω των 60 ετών σε ποσοστό 3%, καθώς και σε ποσοστό 2% γυναίκες μεταξύ 56-60 χρονών. Τέλος, το 13 % εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων δεν έδωσε στοιχεία που αφορούν την ηλικία τους.

Ενδεικτικά, κατά την περίοδο αναφοράς (**Γράφημα 9**) το μεγαλύτερο ποσοστό εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων φαίνεται να έχουν ολοκληρώσει το δημοτικό και την υποχρεωτική εκπαίδευση κατά **19%**. Ακολουθούν με ποσοστό 14% οι φιλοξενούμενες που έχουν ολοκληρώσει την δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ενώ το 8% έχει ολοκληρώσει την μεταλυκειακή εκπαίδευση και το 6% την πανεπιστημιακή εκπαίδευση. Με μικρότερο ποσοστό της τάξης του 1% εμφανίζονται οι φιλοξενούμενες που έχουν μεταπτυχιακές σπουδές, ενώ το 6% εκ του συνόλου είναι αναλφάβητες. Τέλος το 27% δεν αποκάλυψε τα στοιχεία αυτά.

Σχετικά με την κατάσταση απασχόλησης των φιλοξενούμενων γυναικών (**Γράφημα 10**) για την περίοδο αναφοράς σε μεγαλύτερο ποσοστό **69%** ανέφεραν ότι είναι ανενεργές, ενώ σε ποσοστό 23% εργαζόμενες, το 2% είναι συνταξιούχες, το 31% δήλωσε «Άλλο», ενώ το 18% εκ του συνόλου δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία. Οι φιλοξενούμενες γυναίκες μπορούν να λάβουν εργασιακή συμβουλευτική στους Ξενώνες φιλοξενίας αλλά και να παραπεμφθούν σε ανάλογους φορείς.

Η επικρατέστερη μορφή βίας (**Γράφημα 11**) για την περίοδο αναφοράς είναι η ενδοοικογενειακή βία με ποσοστό **79%** από το σύνολο των καταγεγραμμένων μορφών βίας κατά των γυναικών στους Ξενώνες φιλοξενίας ανά την Ελλάδα. Ακολουθούν με μειωμένο ποσοστό 6% ο βιασμός, η σεξουαλική παρενόχληση 3%, σε ποσοστό 2% το trafficking, 1% «Άλλο» μορφή βίας, ενώ το 8% εκ του συνόλου των γυναικών θυμάτων που φιλοξενήθηκαν δεν αποκάλυψαν αυτά τα στοιχεία.

Τα στατιστικά δεδομένα (**Γράφημα 12**) αναδεικνύουν στους Ξενώνες Φιλοξενίας για την περίοδο αναφοράς ότι η σχέση

θύματος-θύτη είναι κυρίως συζυγική (νυν/πρώην) κατά **53%**, καθώς και συντροφική (νυν/πρώην) σε ποσοστό 21%, ενώ το 9% εκ του συνόλου των γυναικών φιλοξενούμενων κατήγγειλαν ότι ο θύτης είναι μέλος της οικογένειας (π.χ αδερφός, πατέρας ή και άλλος συγγενής), ενώ το 8% εκ του συνόλου ανέφερε ότι ο θύτης είναι «Άλλο». Τέλος το 9% δεν αποκάλυψε τα στοιχεία αυτά.

Τα κύρια αιτήματα (**Γράφημα 13**) που αποτυπώθηκαν στους Ξενώνες Φιλοξενίας ανά την επικράτεια και για τους 12 μήνες αναφοράς ήταν η συνεχιζόμενη φιλοξενία των γυναικών και των παιδιών τους, η οποία αναζητήθηκε σε ποσοστό **28%**, ακολουθεί με ίδιο ποσοστό 18% η ψυχολογική και η κοινωνική στήριξη των φιλοξενούμενων γυναικών. Σημαντικό ποσοστό από το σύνολο αντιστοιχεί στα αιτήματα για νομική στήριξη κατά 8%, με ίδιο ποσοστό 7% η δωρεάν νομική βοήθεια και η χρήσιμη ενημέρωση των γυναικών, κατά 4% η ανεύρεση εργασίας, το 6% «Άλλο» αίτημα, ενώ το 4% εκ του συνόλου φαίνεται να είναι χωρίς στοιχεία.

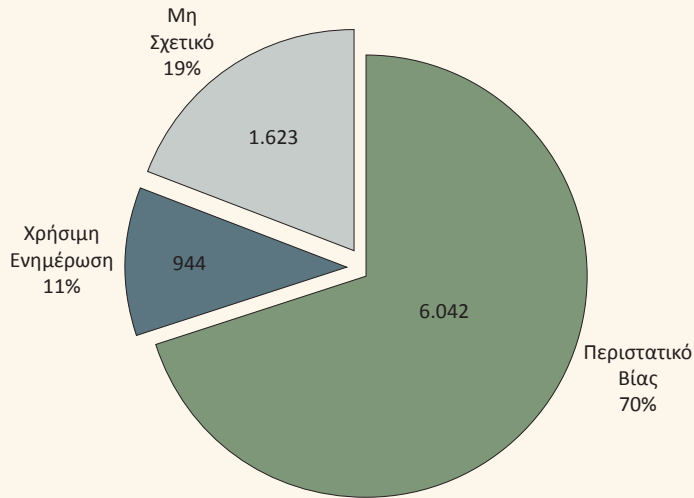
Γραμμή Υποστήριξης SOS 15900 24/7

Σύμφωνα με τα στοιχεία η πλειοψηφία των καλούντων είναι γυναίκες, με αυξημένο όγκο κλήσεων κατά την διάρκεια της ημέρας. Επιπλέον, σημαντική αναφορά αποτελούν και κλήσεις που καταγράφονται τις βράδυνες/πρωινές ώρες.

Αναλυτικά, την περίοδο αναφοράς (**Γράφημα 14**) καταγράφηκαν συνολικά **8.609** κλήσεις, εκ των οποίων οι 6.042 αφορούσαν «Περιστατικά Βίας» και οι 944 «Χρήσιμη Ενημέρωση», ενώ συνολικά 1.623 κλήσεις ήταν μη σχετικές. Από το σύνολο των κλήσεων που καταγράφηκαν από την Γραμμή SOS 15900 την περίοδο αναφοράς που αφορούσαν περιστατικά βίας και την χρήσιμη ενημέρωση το **68%** ήταν ωφελούμενες και το 32% τρίτα πρόσωπα. Επιπλέον, από το σύνολο των κλήσεων που αφορούσαν ωφελούμενες το **90%** των γυναικών κάλεσαν για 1η φορά την Γραμμή SOS 15900, το 8% κάλεσε για 2η φορά, ενώ το 1% αντίστοιχα κάλεσε για 3η φορά. Οι ωφελούμενες που κάλεσαν την Γραμμή SOS 15900 για 1η φορά πληροφορήθηκαν για αυτήν από την τηλεόραση κατά 14%, από το διαδίκτυο κατά 11%, από γνωστό πρόσωπο κατά 6%, από άλλο φορέα σε ποσοστό 5%, ενώ μεγάλο ποσοστό της τάξεως του 64% δεν ανέφερε την πηγή πληροφόρησης κατά την διάρκεια της κλήσης. Τα τρίτα πρόσωπα που κάλεσαν την Γραμμή SOS 15900 είναι κυρίως πρόσωπα από το οικογενειακό/φιλικό περιβάλλον των θυμάτων (φίλη/-ος, αδερφή/-ος, γονέας, τέκνο του θύματος ή άλλη/-ος συγγενής). Σημαντική αναφορά αποτελούν οι γείτονες, που πολλές φορές είναι άγνωστα πρόσωπα προς το θύμα και οι οποίοι κάλεσαν την Γραμμή SOS 15900 για να λάβουν χρήσιμες πληροφορίες, που κυρίως αφορούσαν τους τρόπους καταγγελίας για την αυτεπάγγελτη δίωξη του περιστατικού βίας από τις αρμόδιες αρχές.

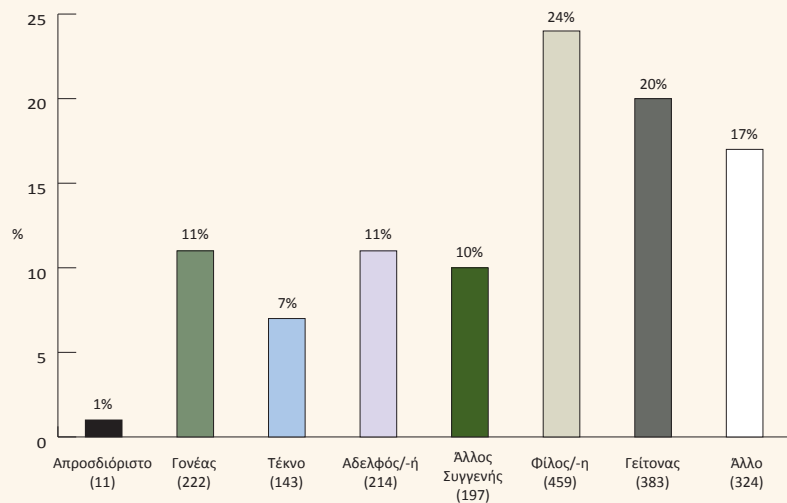
Αναλυτικότερα την περίοδο αναφοράς (**Γράφημα 15**) οι περισσότερες κλήσεις που αφορούσαν τα τρίτα πρόσωπα ήταν σε ποσοστό **24%** φίλοι του θύματος, ακολουθούν οι γείτονες με 20% καθώς και τα αδέρφια και οι γονείς του θύματος με ίδιο ποσοστό 11% από το σύνολο. Επιπλέον σημαντική αναφορά αποτελούν και οι κλήσεις από άλλους συγγενείς του θύματος σε ποσοστό 10%, ενώ το 17% εκ του συνόλου των κλήσεων από τα τρίτα πρόσωπα την περίοδο αναφοράς καταγράφηκαν ως «Άλλο» και το 1% εκ του συνόλου φαίνεται να είναι απροσδιόριστο. Σχετικά με την χώρα καταγωγής των γυναικών ωφελούμενων που κάλεσαν την Γραμμή SOS 15900 για την περίοδο αναφοράς, το **73%** ανέφεραν Ελληνική υπηκοότητα, το 8% ανέφεραν ότι είναι μετανάστριες, οι οποίες ζουν στην Ελλάδα, ενώ το 19% δεν αποκάλυψε κατά την διάρκεια των κλήσεων την πληροφορία αυτή.

Οι Περιφέρειες ανά την Ελλάδα όπου καταγράφηκαν οι περισσότερες κλήσεις (**Γράφημα 16**) από τις ωφελούμενες και για τους 12 μήνες αναφοράς είναι η Αττική σε ποσοστό **45%** καθώς και η Κεντρική Μακεδονία σε ποσοστό 11%, ενώ οι υπόλοιπες κλήσεις ωφελούμενων κατανέμονται σχεδόν σε ίδια ποσοστά στις υπόλοιπες Περιφέρειες ανά την Ελλάδα. Επιπλέον σε ποσοστό της τάξεως 8% «Άλλο» αφορά τις κλήσεις ωφελούμενων οι οποίες κατανέμονται σε σχεδόν ίδια ποσοστά στις περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας, Βορείου Αιγαίου, Ηπείρου, Ιόνιων Νήσων και Νοτίου Αιγαίου. Τέλος, σε ποσοστό 20% των ωφελούμενων δεν θέλησαν να αποκαλύψουν την περιοχή από την οποία καλούν.

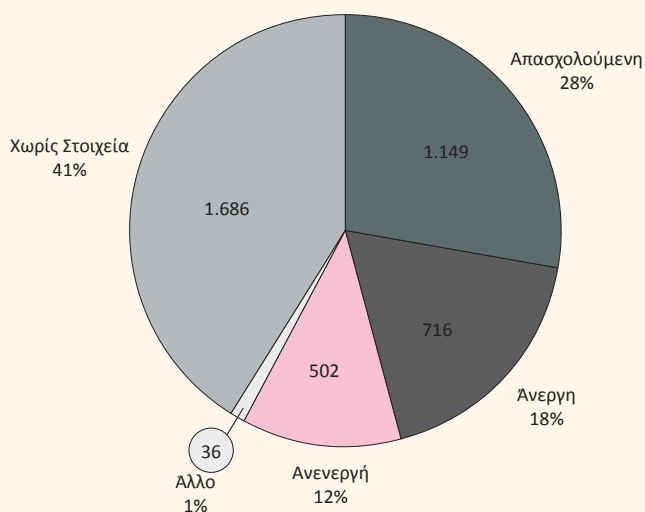
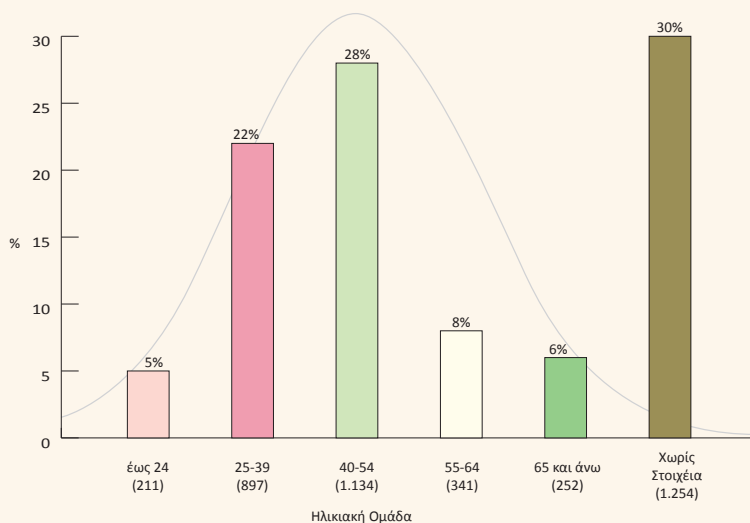
Γράφημα 14: Είδος κλήσης (1.11.2019-31.10.2020)

Γράφημα 15: Τρίτο πρόσωπο που καλεί (1.11.2019-31.10.2020)

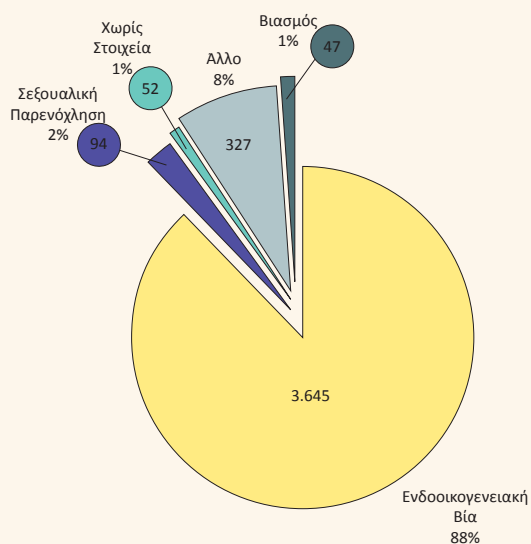

Γράφημα 16: Περιφέρειες από τις οποίες προέρχονται οι κλήσεις των γυναικών ωφελούμενων (1.11.2019-31.10.2020)

Γράφημα 17: Ηλικιακές ομάδες γυναικών ωφελούμενων (1.11.2019-31.10.2020)

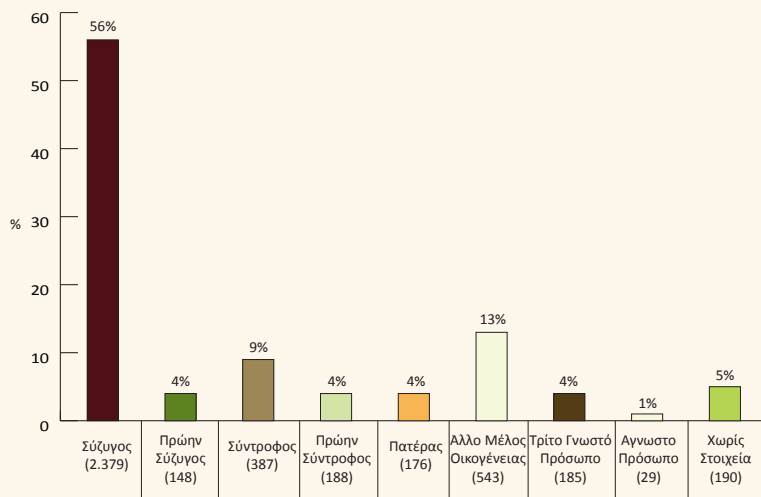
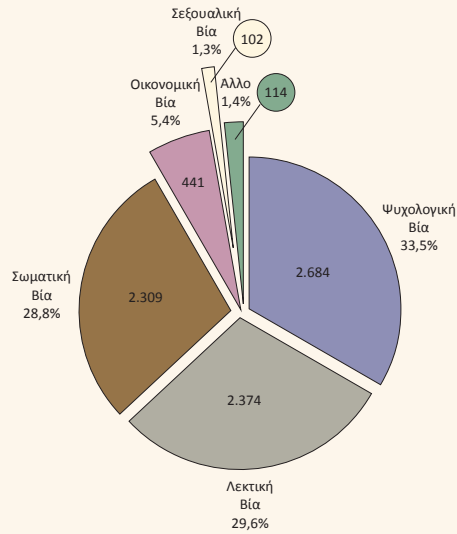

Γράφημα 18: Εργασιακή κατάσταση γυναικών ωφελούμενων (1.11.2019-31.10.2020)

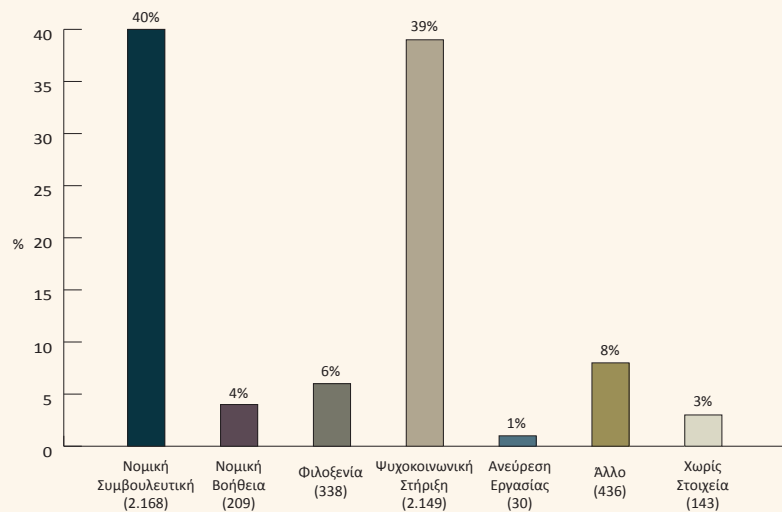
Γράφημα 19: Μορφή βίας που καταγγέλλεται από τις γυναίκες ωφελούμενες (1.11.2019-31.10.2020)

Γράφημα 20: Μορφές ενδοοικογενειακής βίας που καταγγέλλεται από τις γυναίκες ωφελούμενες (1.11.2019-31.10.2020)

Γράφημα 21: Σχέση θύματος-δράστη όπως αυτή καταγράφεται από τις κλήσεις των γυναικών ωφελούμενων (1.11.2019-31.10.2020)

Γράφημα 22: Αιτήματα από γυναίκες ωφελούμενες (1.11.2019-31.10.2020)

Σχετικά με την ηλικιακή ομάδα (**Γράφημα 17**) των ωφελούμενων γυναικών που κάλεσαν την Γραμμή SOS 15900 για την περίοδο αναφοράς, παρατηρείται ότι ωφελούμενες μεταξύ 40-54 χρονών αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό με **28%** από το σύνολο των κλήσεων που αφορούσαν περιστατικά βίας. Ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα μεταξύ 25-39 χρονών με 22%, ενώ το 8% αφορά γυναίκες μεταξύ 55-64 ετών, το 6% είναι γυναίκες άνω των 65 ετών, ενώ το 5% αφορά νεαρά κορίτσια έως 24 ετών. Τέλος το 30% από τα σύνολα των ωφελούμενων δεν αποκάλυψαν τα στοιχεία αυτά.

Αναφορικά με την κατάσταση απασχόλησης (**Γράφημα 18**) των ωφελούμενων γυναικών που κάλεσαν την Γραμμή SOS 15900 την περίοδο αναφοράς η πλειοψηφία με ποσοστό που ανέρχεται σε **28%** είναι απασχολούμενες, ενώ το 18% φαίνεται να είναι άνεργες και το 12% ανενεργές. Επιπλέον μεγάλο ποσοστό κατά 41% δεν αποκάλυψαν αυτά τα στοιχεία, ενώ το 1% εκ του συνόλου δήλωσε «Άλλο». Αξίζει να σημειωθεί ότι το 19% εκ των ανέργων γυναικών ωφελούμενων φαίνεται να είναι μακροχρόνια άνεργες, ενώ το 89% εκ των ανέργων γυναικών ανέφερε ότι είναι σχετικά προσωρινό.

Την περίοδο αναφοράς, η ενδοοικογενειακή βία (**Γράφημα 19**) αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό κατά **88%** από όλες τις μορφές έμφυλης βίας που καταγράφηκαν στην Γραμμή SOS 15900. Επιπλέον, το 2% εκ των ωφελούμενων ανέφεραν σεξουαλική παρενόχληση, το 1% βιασμό, το 8% εκ του συνόλου ανέφερε «Άλλο» μορφή βίας, ενώ το 1% δεν αποκάλυψε αυτά τα στοιχεία. Σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση των γυναικών ωφελούμενων που κατήγγειλαν περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας το 52% ανέφερε ότι είναι παντρεμένες, το 14% ανύπαντρες (ή δεν έχουν τελέσει γάμο). Αναφορά σε συμβίωση έγινε σε ποσοστό 6%. Επίσης, ίδιο ήταν το ποσοστό στην περίπτωση των διαζευγμένων γυναικών αλλά και αυτών σε διάσταση, ενώ το 3% εκ του συνόλου είναι σε κατάσταση χηρείας και το 13% δεν αποκάλυψε αυτά τα στοιχεία.

Οι κύριες μορφές βίας στα πλαίσια της ενδοοικογενειακής βίας (**Γράφημα 20**) την περίοδο αναφοράς, ήταν περίπου **33,5%** η ψυχολογική βία, 29,6% λεκτική βία και σε ποσοστό 28,8% περιστατικά σωματικής βίας. Ακολουθεί η οικονομική βία κατά των γυναικών με 5,4%, η σεξουαλική βία σε ποσοστό 1,3% και «Άλλο» μορφή βίας με 1,4% από το σύνολο. Αναφορικά με τα παιδιά, εκ των ωφελούμενων που ανέφεραν περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας, το 62% δήλωσε ότι έχει παιδιά, το 17% ότι δεν έχει παιδιά ενώ σε ποσοστό 20% δεν αποκάλυψε αυτά τα στοιχεία. Επιπλέον, σημαντική αναφορά αποτελούν και οι έγκυες γυναίκες σε ποσοστό 1% εκ των ωφελούμενων που κάλεσαν την Γραμμή SOS 15900 και ανέφεραν περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας.

Αναφορικά με τη σχέση θύματος-δράστη (**Γράφημα 21**) για τις ωφελούμενες που κάλεσαν την γραμμή και ανέφεραν περιστατικό βίας την περίοδο αναφοράς, ο σύζυγος ήταν στο **56%** των περιπτώσεων, ακολουθεί με μεγάλη απόκλιση η επιλογή «Άλλο Μέλος Οικογένειας» κατά 13%, ο σύντροφος με ποσοστό 9%, με ίδιο ποσοστό 4% ο πρώην σύζυγος και πρώην σύντροφος, ο πατέρας και το τρίτο γνωστό πρόσωπο, ενώ το 1% εκ του συνόλου ανέφερε ότι ο θύτης είναι άγνωστο πρόσωπο προς το θύμα, το 5% δεν αποκάλυψε αυτά τα στοιχεία.

Τα κύρια αιτήματα που αποτυπώθηκαν στις κλήσεις και για τους 12 μήνες αναφοράς (**Γράφημα 22**) ήταν η νομική συμβουλευτική η οποία αναζητήθηκε σε ποσοστό **40%** από τις συνολικές κλήσεις των ωφελούμενων γυναικών, ακολουθεί με μικρή διαφορά 39% η ψυχολογική στήριξη. Μικρό ποσοστό από το σύνολο αντιστοιχεί στα αιτήματα για ασφαλή διαμονή κατά 6%, ή δωρεάν νομική βοήθεια κατά 4%, κατά 1% η ανεύρεση εργασίας, ενώ το 8% εκ του συνόλου έλαβε άλλη στήριξη, ενώ το 3% φαίνεται να είναι χωρίς στοιχεία.

ΣΤ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ: Δείκτες για τη βία κατά των γυναικών

Το Παρατηρητήριο Ισότητας των Φύλων της ΓΓΟΠΙΦ είναι αρμόδιο για την εφαρμογή του άρθρου 11 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την έμφυλη βία που αφορά στον συντονισμό της συλλογής και στη δημοσιοποίηση των στατιστικών στοιχείων κάθε μορφής βίας που καλύπτεται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης (παρ. 8 του άρθρου 4 του Ν.4531/2018). Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα στοιχεία για τους δείκτες που έχουν προταθεί από το EIGE και το ερωτηματολόγιο της GREVIO.

1η Ετήσια Έκθεση για την Βία κατά των Γυναικών

Διαθέσιμοι δείκτες ¹⁷	Έτος										Δείκτες ΕΙΓΕ
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας			1630	1818	2302	2321	2696	3196	3815	4171	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων συντροφικής βίας
Ετήσιος αριθμός καταγγελλόμενων εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας	1303	2005	2455	2896	3512	3572	3839	3134	4722	5220	Αριθμός καταγγελλόμενων εγκλημάτων συντροφικής βίας κατά γυναικών (18 ετών και άνω)
Ετήσιος αριθμός ανδρών θυτών ενδοοικογενειακής βίας			1620	1886	2351	2428	2891	2395	4202	4618	Αριθμός ανδρών (18 ετών και άνω) θυτών συντροφικής βίας κατά γυναικών
Ετήσιος αριθμός αδικημάτων σωματικής ενδοοικογενειακής βίας										1717	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων σωματικής συντροφικής βίας
Ετήσιος αριθμός αδικημάτων ενδοοικογενειακής βίας με χρήση απειλής										1420	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων ψυχολογικής συντροφικής βίας
Ετήσιος αριθμός αδικημάτων προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας στα πλαίσια της ενδοοικογενειακής βίας					191 ¹⁸	259	263	224		32	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων σεξουαλικής συντροφικής βίας
Ετήσιος αριθμός αδικημάτων οικονομικής ενδοοικογενειακής βίας										0	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων οικονομικής συντροφικής βίας
Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων που καταγγέλλουν βιασμό	263	226	234	222	194	183	217	215	204	217	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων που καταγγέλλουν βιασμό
Γυναίκες θύματα ανθρωποκτονίας με πρόθεση (299 ΠΚ) σε συνδυασμό με τον νόμο περί ενδοοικογενειακής βίας	11	12	6	13	12	11	13	7	13	8	Γυναίκες (18 ετών και άνω) θύματα γυναικοκτονίας από σύζυγο/σύντροφο ως ποσοστό γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας

Πίνακας 3. Δείκτες για την αποτύπωση της βίας κατά των γυναικών

Τρόπος τέλεσης	2019					
	Απειλή	Χρήση βίας	Χρήση σωματικής βίας	Προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας	Οικονομική βία	Άλλος τρόπος
Σύνολο	1420	826	1717	32	0	1143

Πίνακας 4. Μορφές βίας κατά των γυναικών¹⁹

Η δομή του παρόντος κεφαλαίου ακολουθεί τους αρμόδιους φορείς και τα πεδία συλλογής των απαιτούμενων στατιστικών στοιχείων, όπως παρουσιάζονται στη συνέχεια, περιλαμβάνοντας το σύνολο των ετών για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία¹⁵:

1. Αστυνομία¹⁶

Ο πρώτος δείκτης (ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων συντροφικής βίας) εκφράζει τον αριθμό των γυναικών (**Πίνακας 3**) που έχουν καταγγείλει στην αστυνομία περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας. Το διάστημα 2012-2019 η αύξηση που καταγράφεται σε αυτόν τον δείκτη είναι της τάξης του 156%. Το 2019, 4.171 γυναίκες κατήγγειλαν ενδοοικογενειακή βία στην αστυνομία, αύξηση 9,3% σε σχέση με το 2018, όπου ο αντίστοιχος αριθμός ανέρχονταν σε 3.815.

Ο δεύτερος δείκτης (αριθμός καταγγελλόμενων εγκλημάτων συντροφικής βίας) αφορά τα καταγγελλόμενα στην αστυνομία εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας, ανεξαρτήτως του φύλου του θύματος ή του θύτη, της μεταξύ τους σχέσης, όπως και της μορφής της βίας. Ο εν λόγω δείκτης κατέγραψε αύξηση 10,5% το 2019, ενώ τα καταγγελλόμενα εγκλήματα αυξήθηκαν από 4.722 το 2018 σε 5.220 το 2019.

Ο τρίτος δείκτης είναι συμπληρωματικός των δύο πρώτων και αφορά στον αριθμό των ανδρών θυτών ενδοοικογενειακής βίας. Καθώς οι θύτες, όπως και τα θύματα, μπορεί να είναι περισσότεροι του ενός, με βάση τα παρόντα στοιχεία δεν δύναται η εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος για το ποσοστό των ανδρών που έχουν τελέσει τα καταγγελλόμενα εγκλήματα του δεύτερου δείκτη. Από τη σύγκριση των ποσοστών ανδρών και γυναικών θυτών εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας, το ποσοστό φαίνεται να είναι σταθερό στο χρόνο, καθώς για το 2019 το ποσοστό ήταν ίσο με εκείνο του 2017, από το σύνολο των 5.464 θυτών για τους οποίους υπάρχει πληροφορία για το φύλο τους, το 84,5% είναι άνδρες και το 15,5% γυναίκες (846 γυναίκες θύτες εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας). Αντίστοιχα για το 2018, από το σύνολο των 5.022 θυτών για τους οποίους υπάρχει πληροφορία για το φύλο τους, το 83,7% είναι άνδρες και το 16,3% γυναίκες (820 γυναίκες θύτες εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας).

Για τους δείκτες 4, 5, 6 και 7, που αφορούν στον ετήσιο αριθμό γυναικών θυμάτων ανά μορφή βίας που ασκήθηκε (σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική και οικονομική αντίστοιχα), η αποτύπωσή τους δεν ήταν δυνατή πριν το 2019, καθώς οι επιμέρους μορφές βίας δεν καταγράφονταν από τις αρμόδιες αρχές. Για τον έκτο δείκτη και για τα έτη 2014-2017, τα στοιχεία απεικονίζονται με διαφορετική επισήμανση, καθώς για αυτή την περίοδο χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία που είχε καταγράψει η αστυνομία αναφορικά με τα περιστατικά σεξουαλικών επιθέσεων σύμφωνα με το άρθρο 337 ΠΚ

Από το 2019, ωστόσο, υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τον αριθμό μορφών της βίας που ασκήθηκε και παρουσιάζεται στον **πίνακα 4**.

Ετσι, για τον τέταρτο δείκτη, (ετήσιος αριθμός αδικημάτων σωματικής ενδοοικογενειακής βίας) καταγράφονται 1.717 περιστατικά.

1η Ετήσια Έκθεση για την Βία κατά των Γυναικών

Στον πέμπτο δείκτη (ετήσιος αριθμός αδικημάτων ενδοοικογενειακής βίας με χρήση απειλής) καταγράφονται μόνο οι καταγγελίες για απειλή στην αστυνομία, οι οποίες ανήλθαν σε 1.420 το 2019.

Στον έκτο δείκτης (ετήσιος αριθμός αδικημάτων προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας στα πλαίσια της ενδοοικογενειακής βίας) καταγράφονται οι καταγγελίες για προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας στα πλαίσια της ενδοοικογενειακής βίας. Από τα 32 καταγεγραμμένα περιστατικά για το έτος 2019, εκκρεμούν οι πληροφορίες αναφορικά με το φύλο και τη σχέση θύματος-θύτη για να πληρούν τα κριτήρια συγκρισιμότητας του δείκτη.

Για τον έβδομο δείκτη (ετήσιος αριθμός αδικημάτων οικονομικής ενδοοικογενειακής βίας) φαίνεται να μην έχει καταγγελθεί στην αστυνομία κάποιο περιστατικό οικονομικής βίας.

Ο όγδοος δείκτης (ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων που καταγγέλλουν βιασμό) αποτελεί τον μόνο συγκρίσιμο δείκτη σύμφωνα με το EIGE, **καθώς δεν περιλαμβάνει τη μεταβλητή της σχέσης θύματος-θύτη**. Οι ετήσιες καταγγελίες βιασμών από γυναίκες θύματα στην Ελλάδα τα έτη 2018 και 2019 ήταν 204 και 217 αντίστοιχα.

Ο ένατος δείκτης αφορά τον ετήσιο αριθμό γυναικών που δολοφονούνται από κάποιο μέλος της οικογένειάς τους. Στην Ελλάδα η εκτίμηση των θυμάτων γυναικοκτονιών γίνεται μέσα από τη χρήση του άρθρου για την ανθρωποκτονία με πρόθεση (άρθρο 299 ΠΚ σε συνδυασμό με τον Ν.3500/2006. Το 2019 οκτώ γυναίκες δολοφονήθηκαν στην Ελλάδα από κάποιο μέλος της οικογένειάς τους, ενώ το 2018 οι δολοφονίες γυναικών από συγγενικό τους πρόσωπο ανήλθαν σε 13. Από τα στοιχεία προκύπτει ότι για τα περισσότερα από τα έτη αναφοράς, κάθε μήνα μία γυναίκα δολοφονείται από κάποιο μέλος της οικογένειάς της. Οι ανθρωποκτονίες με θύματα γυναίκες (γυναικοκτονίες) κυμαίνονται από το 30,4 – 50%. Συγκεκριμένα, για το 2019 το ποσοστό των γυναικοκτονιών από μέλος της οικογένειας του θύματος ήταν 42,1%, καθώς στο σύνολο των 19 ανθρωποκτονιών γυναικών οι γυναικοκτονίες ανήλθαν σε 8.

2. Δικαιοσύνη²⁰

Ο δέκατος δείκτης (**Πίνακας 5**) αφορά στην επιβολή περιοριστικών όρων από 13 Εισαγγελίες Πρωτοδικών για αδικήματα συναφή με την άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους. Για το 2019 το 86,8% των θυτών στους οποίους επιβλήθηκαν περιοριστικοί όροι ήταν άνδρες (46 άνδρες, έναντι 7 γυναικών), ποσοστό που κυμαίνεται στα ίδια περίπου επίπεδα με εκείνα των προηγούμενων ετών (89,5% για το 2016, 95,7% για το 2017 και 91,7% για το 2018).

Ο ενδέκατος δείκτης αφορά στις ποινικές διώξεις που ασκήθηκαν από το σύνολο των 63 Εισαγγελιών Πρωτοδικών σε θύτες ενδοοικογενειακής βίας. Από το σύνολο των θυτών που διώχθηκαν ποινικά για άσκηση ενδοοικογενειακής βίας το 2019, το 84,8% αυτών ήταν άνδρες (4.097), ενώ μόλις το 15,% ήταν γυναίκες (736). Τα αντίστοιχα ποσοστά για τα προηγούμενα έτη ήταν: 85,4% για το 2018, 84% για το 2017 και 86,2% για το 2016.

Ο δωδέκατος δείκτης (ετήσιος αριθμός καταδικαστικών αποφάσεων για τέλεση αξιόποινης πράξης σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους) περιέχει στοιχεία από το 98,7% των Εισαγγελιών Πρωτοδικών της χώρας (54 από τις 63 Εισαγγελίες). Οι καταδικαστικές αποφάσεις των Εισαγγελιών Πρωτοδικών για το 2019 αφορούσαν άνδρες σε ποσοστό 92% (92,2% για το 2018, 93,4% για το 2017 και 92,8% για το 2016).

Ο δέκατος τρίτος δείκτης αφορά στον ετήσιο αριθμό θυτών που εκτίουν ποινή σε σωφρονιστικό κατάστημα για άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους και προέρχεται από τα στοιχεία που συνέλεξε το Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη από τα Καταστήματα Κράτησης της χώρας. Για το 2019 το ποσοστό ανέρχεται σε 97,5% (79 άνδρες έναντι 2 γυναικών), σε 96,4% για το 2018 (81 άνδρες, 3 γυναίκες), σε 94,5% για το 2017 (104 άνδρες, 6 γυναίκες) και σε 96,3% για το 2016 (104 άνδρες, 4 γυναίκες).

Ο τελευταίος δείκτης αφορά στον ετήσιο αριθμό θυτών που υπάγονται στον θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης αποτελεί πρόταση του Υπουργείου Δικαιοσύνης με στόχο την παρακολούθηση της εν λόγω διαδικασίας. Οπως φαίνε-

Δείκτες από τη δικαιοσύνη	2016		2017		2018		2019		Αντιστοιχία δείκτη με το ΕΙΓΕ
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	
Ετήσιος αριθμός περιοριστικών όρων που επιβλήθηκαν (σύμφωνα με το αρ. 18 του ν.3500/2006) <i>Διαθέσιμα στοιχεία από 13 εισαγγελίες στο σύνολο των 63 (20,6%)</i>	17	2	45	2	33	3	46	7	Δείκτης 10: Ετήσιος αριθμός εντολών προστασίας που δόθηκαν σε υποθέσεις συντροφικής βίας εναντίον γυναικών ανά τύπο δικαστηρίου
Ετήσιος αριθμός ποινικών δώξεων κατά ανδρών (ηλικίας 18 ετών και άνω) για τέλεση αξιόποινης πράξης σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους (αρ. 6,7,8,9 του ν.3500/2006)	2890	463	3628	688	4082	697	4097	736	Δείκτης 11: Ετήσιος αριθμός ανδρών (18 ετών και άνω) που διώχθηκαν για συντροφική βία εναντίον γυναικών
Ετήσιος αριθμός καταδικαστικών αποφάσεων κατά ανδρών (ηλικίας 18 ετών και άνω) για τέλεση αξιόποινης πράξης σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους (αρ. 6,7,8,9 του ν.3500/2006) <i>Διαθέσιμα στοιχεία από 54 εισαγγελίες στο σύνολο των 63 (85,7%)</i>	634	49	797	58	785	66	1320	115	Δείκτης 12: Ετήσιος αριθμός ανδρών (18 ετών και άνω) που καταδικάστηκαν για συντροφική βία εναντίον γυναικών
Ετήσιος αριθμός ανδρών (ηλικίας 18 ετών και άνω) που εκτίουν στερητική της ελευθερίας ποινή σε σωφρονιστικό κατάστημα για τέλεση αξιόποινης πράξης σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους (αρ. 6,7,8,9 του ν.3500/2006)	104	4	104	6	81	3	79	2	Δείκτης 13: Ετήσιος αριθμός ανδρών (18 ετών και άνω) που καταδικάστηκαν για συντροφική βία εναντίον γυναικών και κρατούνται σε σωφρονιστικό κατάστημα ή τους επιβλήθηκε κάποια ποινή περιορισμού της ελευθερίας τους
Ετήσιος αριθμός υποθέσεων που υπήχθησαν στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης (σύμφωνα με το αρ. 11 του ν.3500/2006) <i>Διαθέσιμα στοιχεία από 48 εισαγγελίες στο σύνολο των 63 (76,2%)</i>	493	60	589	100	529	94	712	125	Αυτός ο δείκτης προέκυψε ύστερα από πρόταση της Γενικής Γραμματείας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και δεν αντιστοιχεί σε κάποιον προτεινόμενο δείκτη του ΕΙΓΕ

Πίνακας 5. Δείκτες από τη δικαιοσύνη σχετικά με τη βία κατά των γυναικών

1η Ετήσια Έκθεση για την Βία κατά των Γυναικών

Σχέση θύματος - θύτη	2018			2019		
	Νυν ή πρώην σύντροφοι/ σύζυγοι	Γονείς - τέκνα	Συγγενείς	Νυν ή πρώην σύντροφοι/ σύζυγοι	Γονείς - τέκνα	Συγγενείς
ΕΚΚΑ (Αθήνα & Πειραιάς)	19		3	41	4	1
ΕΚΚΑ (Θεσσαλονίκη)	67	14	14	83	12	6
Σύνολο	86	14	17	124	16	7

Πίνακας 6. Σχέση θύματος-θύτη στα
θεραπευτικά προγράμματα θυτών (Κάτω)

	2018		2019	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Χορήγηση άδειας διαμονής	2	9	1	4
Ανανέωση άδειας διαμονής	0	1	2	1
Σύνολο	2	10	3	5

Πίνακας 7. Ετήσιος αριθμός αδειών
διαμονής που χορηγήθηκαν σε πολίτες
 τρίτων χωρών για ανθρωπιστικούς
 λόγους ως θύματα ενδοοικογενειακής
 βίας, ανά φύλο και ανά έτος

ται και στον πίνακα, η πλειονότητα των εισαγγελιών (48 από τις 63) ήταν σε θέση να παράσχει στοιχεία. Το 2019 το 85% των θυτών που υπήχθησαν στην διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης ήταν άνδρες.

3. Προγράμματα θυτών

Ο θεσμός της ποινικής διαμεσολάβησης (αρ. 11 του Ν. 3500/2006) αποτελεί μια συμβιβαστική οδό για την αποφυγή της παραπομπής σε δίκη, κατά την οποία ο θύτης υπόσχεται ότι δεν θα τελέσει οποιαδήποτε πράξη ενδοοικογενειακής βίας στο μέλλον, δέχεται να απομακρυνθεί από την κοινή οικεία σε περίπτωση που το προτείνει το θύμα, δέχεται να παρακολουθήσει ειδικό θεραπευτικό πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας από δημόσιο φορέα και να αποκαταστήσει την ζημιά που προκάλεσε στο θύμα, καταβάλλοντας και χρηματική αποζημίωση.

Ο αρμόδιος δημόσιος φορέας για την υλοποίηση των θεραπευτικών προγραμμάτων για τους θύτες (περ. β, παρ. 2, αρ. 11 του Ν.3500/2006) είναι το ΕΚΚΑ.

Από τα στοιχεία προκύπτει (**Πίνακας 6**) ότι η συντριπτική πλειοψηφία των θυτών ενδοοικογενειακής βίας που παρακολουθούν κάποιο θεραπευτικό πρόγραμμα στο ΕΚΚΑ είναι νυν ή πρώην σύντροφοι ή σύζυγοι των θυμάτων. Περισσότερο συγκεκριμένα, για τα στοιχεία του 2019, το 84,3% των θυτών (124) είχαν συντροφική σχέση με το θύμα, το 10,9% (16 θύτες) είχαν σχέση γονέα-τέκνου και το 4,8% (7 θύτες) είχαν άλλη συγγενική σχέση. Τα αντίστοιχα ποσοστά για το 2018 έχουν ως εξής: 73,5% των θυτών (86) είχε συντροφική σχέση με το θύμα, 12% (14 θύτες) είχε σχέση γονέα-τέκνου και το 14,5% (14 θύτες) άλλη συγγενική σχέση.

Οι υπόλοιπες Εισαγγελίες Πρωτοδικών της χώρας που δεν είναι σε θέση να παραπέμψουν τους θύτες ενδοοικογενειακής βίας που υπόκεινται στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης στο ΕΚΚΑ. Οι δομές στις οποίες παραπέ-

μπουν τους θύτες είναι δημόσιου χαρακτήρα υπόκεινται στην αρμοδιότητα των Δήμων, των Περιφερειών, των Νοσοκομείων της περιοχής της κοινωνίας των πολιτών (ΜΚΟ, ΑΜΚΕ κλπ). Το Παρατηρητήριο έχει προχωρήσει στη χαρτογράφηση των υπόλοιπων φορέων που υλοποιούν θεραπευτικά προγράμματα θυτών και με το νέο έτος θα συλλέξει τα σχετικά στατιστικά στοιχεία για τα έτη 2019-2020.

4. Μετανάστευση

Σύμφωνα με την παράγραφο 1γ του άρθρου 19Α του Ν. 4251/2014, τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας –κατά τα οριζόμενα στο Ν. 3500/2006 λαμβάνουν άδεια διαμονής ενός έτους, η οποία μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά μέχρι δύο έτη εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις. Παράλληλα, ισόχρονη άδεια διαμονής χορηγείται και στα ανήλικα τέκνα των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, εφόσον αυτός δεν είναι το ίδιο πρόσωπο με τον φερόμενο θύτη του εγκλήματος.

Στον **πίνακα 7** παρουσιάζονται τα στοιχεία που συνέλεξε το Παρατηρητήριο από τη Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για τα έτη 2018-2019.

Παρότι ο συνολικός αριθμός των πολιτών τρίτων χωρών που έλαβαν άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους ως θύματα ενδοοικογενειακής βίας είναι μικρός, 5 άτομα το 2019 και 11 άτομα το 2018, το 80% και το 81,8% αντίστοιχα ήταν γυναίκες. Το 2019 χορηγήθηκαν 54,5% λιγότερες άδειες διαμονής σε σχέση με το 2018. Ενώ, αναφορικά με τις ανανεώσεις των υπαρχουσών αδειών διαμονής, οι αριθμοί μειώνονται και άλλο. Το 2019 ανανεώθηκαν δύο άδειες ανδρών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας έναντι μόλις μίας γυναίκας, όταν το 2018 συνολικά είχε χορηγηθεί μία μόλις άδεια διαμονής σε μία γυναίκα.

5. Άσυλο

Από την συνεργασία του Παρατηρητηρίου με την Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου προέκυψε ότι η έμφυλη ή ενδοοικογενειακή βία δεν περιλαμβάνεται στις κατηγορίες ευαλωτότητας των στοιχείων που τηρεί η Υπηρεσία Ασύλου. Οι δύο κατηγορίες που τελικώς επιλέχθηκαν για την συλλογή των απαιτούμενων στατιστικών στοιχείων προσεγγίζουν το φαινόμενο σε ένα σημαντικό βαθμό.

Ωστόσο, επισημαίνεται ότι τα στατιστικά στοιχεία που παρουσιάζονται ενδέχεται να στερούνται πληρότητας είτε λόγω πλημμελούς καταχώρησης στην βάση δεδομένων της Υπηρεσίας Ασύλου είτε διότι οι αιτούντες/ούσες αποκάλυψαν εκ των υστέρων (δηλ. κατά την διάρκεια της συνέντευξης και όχι κατά την αρχική καταγραφή) τυχόν ευαλωτότητες. Ενώ, σύμφωνα και με περαιτέρω διευκρινίσεις της Υπηρεσίας Ασύλου οι παρακάτω ευαλωτότητες ενδέχεται να μην αποτελούν τον κύριο λόγο απονομής προσφυγικού καθεστώτος ή επικουρικής προστασίας.

Ετσι, η πρώτη κατηγορία συλλογής στατιστικών στοιχείων από την Υπηρεσία Ασύλου αφορά σε:

96,7% των υποθέσεων (**Πίνακας 8**) που αφορούσαν θύματα βασανιστηρίων, βιασμών ή άλλων μορφών βίας ή εκμετάλλευσης στα οποία χορηγήθηκε κάποιο καθεστώς ασύλου το 2019, αφορούσαν προσφυγικό καθεστώς και 3,3% επικουρική προστασία. Τα ποσοστά για το 2018 είναι 85,9% και 14,1%. Τα ποσοστά απονομής ασύλου ή επικουρικής προστασίας αφορούν κατά 70% περίπου άνδρες. Συνολικά για τις δύο κατηγορίες απονομής ασύλου, το 2019 το ποσοστό των ανδρών θυμάτων στα οποία χορηγήθηκαν άσυλο ανήλθε σε 69,7% και το 2018 σε 69,5%. Η αντίστροφη αυτή εικόνα από τα στοιχεία που μελετήθηκαν μέχρι τώρα αναφορικά με την έμφυλη βία εξηγείται από το γεγονός της συμπερίληψης στην εν λόγω κατηγορία και των θυμάτων βασανιστηρίων, τα οποία στην πλειοψηφία τους αφορούν άνδρες, στοιχείο το οποίο δεν μπορεί να τεκμηριωθεί από τα συγκεκριμένα στοιχεία λόγω του μη διαχωρισμού των επιμέρους ευαλωτοτήτων.

Η δεύτερη κατηγορία ευαλωτότητας που οδηγεί στην χορήγηση ασύλου ή επικουρικής προστασίας και σχετίζεται με την έμφυλη βία αφορά σε:

Τα στοιχεία αναφορικά (**Πίνακας 9**) με την εμπορία ανθρώπων που διαχειρίζεται η Υπηρεσία Ασύλου είναι εξαιρετι-

1η Ετήσια Έκθεση για την Βία κατά των Γυναικών

Πίνακας 8. Ετήσιος αριθμός παροχής ασύλου σε υπηκόους τρίτων χωρών λόγω ευαλωτότητας σχετιζόμενης με βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης ανά φύλο και απονεμηθέν καθεστώς (άσυλο και επικουρική προστασία)

	2018		2019	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Χορήγηση προσφυγικού καθεστώτος	106	46	82	36
Χορήγηση επικουρικής προστασίας	17	8	3	1
Σύνολο	123	54	85	37

Πίνακας 9. Ετήσιος αριθμός παροχής ασύλου σε υπηκόους τρίτων χωρών λόγω ευαλωτότητας σχετιζόμενης με εμπορία ανθρώπων ανά φύλο και απονεμηθέν καθεστώς (άσυλο και επικουρική προστασία)

	2018		2019	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Χορήγηση προσφυγικού καθεστώτος	0	0	0	2
Χορήγηση επικουρικής προστασίας	0	1	0	0
Σύνολο	0	1	0	2

Πίνακας 10. Κλήσεις στη γραμμή 197 σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία

ΕΚΚΑ 197	2018		2019	
	Γυναίκες θύματα βίας	Τρίτα πρόσωπα	Γυναίκες θύματα βίας	Τρίτα πρόσωπα
	104	59	106	56
Σύνολο	163		162	

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ετήσιος αριθμός αιτήσεων	-	-	-	-	1	2	-	1	1	-	1	-	-	-
Ετήσιος αριθμός χορηγήσεων	-	-	-	-	0	0	-	0	0	-	0	-	-	-

Πίνακας 11. Αριθμός αιτήσεων για την καταβολή αποζημιώσεων σε γυναίκες θύματα βίας

κά λίγα και αφορούν σε δύο περιπτώσεις χορήγησης προσφυγικού καθεστώτος σε γυναίκες το 2019 και σε μία περίπτωση χορήγησης επικουρικής προστασίας σε μία γυναίκα το 2018.

6. Γραμμή 197 ΕΚΚΑ

Η γραμμή Αμεσης Κοινωνικής Βοήθειας 197 του ΕΚΚΑ δέχεται και κλήσεις αναφορικά με περιστατικά έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας, παρέχοντας υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα στοιχεία που συνέλεξε το Παρατηρητήριο για τα έτη 2018-2019 αναφορικά με τις γυναίκες θύματα βίας, αλλά και τα τρίτα πρόσωπα που κάλεσαν στη γραμμή 197 του ΕΚΚΑ.

Για το 2019, **(Πίνακας 10)** στη γραμμή κάλεσαν 106 γυναίκες θύματα βίας, τέσσερις από αυτές ήταν και αυτή τη χρονιά ανήλικες και 56 τρίτα πρόσωπα για να καταγγείλουν κάποιο περιστατικό έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας. Για το 2018, στη γραμμή απευθύνθηκαν 104 γυναίκες θύματα βίας και 59 τρίτα πρόσωπα. Η ηλικία των γυναικών θυμάτων που κάλεσαν στο 197 έχει καταγραφεί για 84 γυναίκες, τέσσερις από αυτές ήταν κάτω των 18 ετών.

7. Αποζημιώσεις

Σύμφωνα με το Ν.3811/2009, η Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης Θυμάτων Εγκληματικών Πράξεων είναι ο αρμόδιος φορέας για την καταβολή αποζημιώσεων στις γυναίκες θύματα βίας που υποβάλλουν σχετική αίτηση.

Από τα στοιχεία που συνέλεξε το Παρατηρητήριο **(Πίνακας 11)** για το διάστημα 2006-2019 στην Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης υποβλήθηκαν έξι (6) αιτήσεις αποζημίωσης, ενώ δεν καταβλήθηκε αποζημίωση για καμία από τις εν λόγω αιτήσεις.

Δράσεις Ενάντια Στη Βία Κατά των Γυναικών την Περίοδο του 1ου Covid-19 Lockdown

A. ΔΡΑΣΕΙΣ

Η ΓΓΟΠΙΦ ανταποκρίθηκε έγκαιρα στις ανάγκες των γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας κατά την πρώτη περίοδο έξαρσης της πανδημίας του Covid-19 εφαρμόζοντας μια σειρά δράσεων. Πρωταρχικό μέλημα της ΓΓΟΠΙΦ κατά την διάρκεια των έκτακτων μέτρων ήταν η διαφύλαξη της υγείας τόσο των εργαζομένων όσο και των εξυπηρετούμενων, καθώς και η διατήρηση της λειτουργίας των Συμβουλευτικών Κέντρων και των Ξενώνων Φιλοξενίας και η ανοιχτή πρόσβαση σε υπηρεσίες για τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια αυτή κατέβαλε η γραμμή SOS 15900. Στα στελέχη του Δικτύου Δομών δόθηκε η δυνατότητα τηλεργασίας και εξ αποστάσεως διαχείρισης περιπτώσεων ενώ παράλληλα υιοθετήθηκε το μέτρο της φιλοξενίας σε ασφαλή καταλύματα και επικαιροποιήθηκε η διαδικασία παραπομπών σε αυτά και στους Ξενώνες Φιλοξενίας, ώστε να διασφαλίζεται η μετακίνηση των εξυπηρετούμενων γυναικών και των ανήλικων παιδιών τους προς τις αντίστοιχες δομές κατά την περίοδο της απαγόρευσης της κυκλοφορίας των πολιτών.

Τα στελέχη της ΓΓΟΠΙΦ και του Δικτύου Δομών βρέθηκαν εξ' αρχής στην πρώτη γραμμή, προκειμένου να συνδράμουν στις περιπτώσεις των γυναικών που είχαν ανάγκη. Η ψυχοκοινωνική στήριξη και διαχείριση περιπτώσεων κατά την περίοδο αναφοράς, πραγματοποιούνταν κατόπιν συνεννόησης, είτε εξ αποστάσεως μέσω τηλεφωνικών ή διαδικτυακών συνεδριών, είτε με φυσική παρουσία και με την λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων μη μετάδοσης της νόσου του κορωνοϊού.

Περαιτέρω, η ΓΓΟΠΙΦ καθ' όλη τη διάρκεια του πρώτου κύματος της πανδημίας παρείχε ενημέρωση στους διεθνείς και ευρωπαϊκούς θεσμούς για τις δράσεις που αναπτύχθηκαν για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών ενώ διεύρυνε το πλαίσιο των συνεργασιών της με άλλους φορείς.

Ακολουθεί συνοπτική λίστα για την ανταπόκριση της ΓΓΟΠΙΦ και του Δικτύου Δομών στις συνθήκες Covid-19:

- Ανοιχτές Δομές-Λειτουργία με εκ περιτροπής εργασία και τηλεργασία με διασφάλιση της παροχής υπηρεσιών μέσω Skype ή τηλεφώνου.
- Υλοποίηση της τηλεοπτικής καμπάνιας «**Μένουμε Σπίτι αλλά δεν Μένουμε Σιωπηλές**» για την προβολή της Τηλεφωνικής Γραμμής SOS 15900 και του μέιλ sos15900@isotita.gr.
- Εξασφάλιση φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας σε ασφαλή καταλύματα για έκτακτες και επείγουσες περιπτώσεις με δωρεάν στέγαση και σίτιση με ταυτόχρονη λειτουργία των ξενώνων φιλοξενίας ώστε να δέχονται περιστατικά.
- Ενημέρωση των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών αναφορικά με τις δράσεις και τα μέτρα που υιοθετήθηκαν από την ΓΓΟΠΙΦ κατά τη διάρκεια της πανδημίας για τη διαχείριση έκτακτων περιστατικών γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και την παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών και φιλοξενίας στο Δίκτυο Δομών και στα ασφαλή καταλύματα.
- Διαμόρφωση νέων συνεργασιών της ΓΓΟΠΙΦ με την Ελληνική Ιατροδικαστική Εταιρεία, το Χαμόγελο του Παιδιού και την Περιφέρεια Αττικής.
- Διατήρηση και καταγραφή στατιστικών στοιχείων-Καθημερινή παρακολούθηση.
- Συνεχής ενημέρωση και ανταλλαγή εμπειριών με διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς (ΟΗΕ, Συμβούλιο της Ευρώπης, ΕΕ, ΟΟΣΑ κ.α.)
- Συνεχής ενημέρωση της αρμόδιας Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Βουλής των Ελλήνων.
- Προσθήκη της Εθνικής Γραμμής SOS 15900 στην ενότητα της επίσημης ιστοσελίδας του ΕΙΓΕ «Γραμμές βοήθειας για τα θύματα έμφυλης βίας».
- Υποστήριξη της συμμετοχής του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου στην εκστρατεία με τίτλο «Mask-19», για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας.
- Εναρξη συνεργασίας με την UNICEF και την ΜΕΤΑδραση, με στόχο την αύξηση της προσβασιμότητας προσφύγων και μεταναστριών θυμάτων ενδοοικογενειακής και έμφυλης βίας στις Δομές του Δικτύου της ΓΓΟΠΙΦ, μέσω διερμηνείας από εκπαιδευμένους/-ους στα θέματα τις βίας διερμηνείς και σε 22 ομιλούμενες γλώσσες.

- Μετάφραση ενημερωτικών φυλλαδίων σε κύριες ομιλούμενες γλώσσες των γυναικών προσφύγων σχετικά με τα περιοριστικά μέτρα λόγω της νόσου COVID-19, τις διαθέσιμες υπηρεσίες του Δικτύου της ΓΓΟΠΙΦ καθώς και διαθεσιμότητα διερμηνείας για την Γραμμή SOS 15900 σε Φαρσί και Αραβικά.
- Συνεργασία με τις νεοϊδρυθείσες Υπηρεσίες Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας.

B. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ²¹

Την περίοδο του πρώτου Covid-19 lockdown και πιο συγκεκριμένα την περίοδο Μαρτίου -Απριλίου 2020, στα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου δομών για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών απευθύνθηκαν **549** γυναίκες στο σύνολο. Κατά την περίοδο αναφοράς βασική πηγή ενημέρωσης των γυναικών ήταν η Γραμμή SOS 15900 με 39% τον μήνα Απρίλιο 2020, ενώ το 18% ενημερώθηκε από άλλο φορέα.

Αναλυτικά, στα Συμβουλευτικά Κέντρα τον Απρίλιο 2020 σχεδόν το **55%** εξ αυτών εξυπηρετήθηκε στην Αθήνα, τον Πειραιά, την Πάτρα, την Θεσσαλονίκη και την Αλεξανδρούπολη, ενώ σχεδόν το 17% στην Κρήτη, Κω, Κέρκυρα, Χίο και Μυτιλήνη και το 28% στα υπόλοιπα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου. Οι επικρατέστερες μορφές βίας κατά των γυναικών και τους δύο μήνες αναφοράς υπήρξε η ενδοοικογενειακή βία με σχεδόν 84%. Περίπου το 28% των γυναικών έλαβε ψυχολογική υποστήριξη και το 26% νομική υποστήριξη. Η σχέση μεταξύ θύματος - θύτη ήταν κυρίως **σχέση μεταξύ συζύγων** (πρώην και νυν), με ποσοστό 56% για τον μήνα Μάρτιο 2020 και 51% για τον Απρίλιο 2020. Οι ηλικιακές ομάδες των γυναικών που έλαβαν υποστηρικτικές υπηρεσίες στα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου και στους δύο μήνες αναφοράς ήταν περίπου 7% για γυναίκες μεταξύ 26-35 χρονών, περίπου 25% για γυναίκες ηλικίας 36-45 χρονών και 23% για τις γυναίκες μεταξύ 46-55 χρονών. Οι γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις ανήκαν σε μεγαλύτερη ηλικιακή ομάδα 60+ και ήταν περίπου 5% τον Μάρτιο 2020 και σε ποσοστό 12% τον Απρίλιο 2020, με κύριες μορφές βίας τη σωματική παραμέληση και κακοποίηση και η ψυχολογική και οικονομική βία από θύτες συζύγους/συντρόφους, τα ενήλικα παιδιά τους, άλλους συγγενείς ή τους φροντιστές τους. Το εκπαιδευτικό επίπεδο των γυναικών που απευθύνθηκαν στα Συμβουλευτικά Κέντρα κυμάνθηκε μεταξύ της δευτεροβάθμιας και της μεταλυκειακής εκπαίδευσης, ενώ αναφορικά με την κατάσταση απασχόλησης τους περίπου το 42% ήταν άνεργες και 36% ήταν εργαζόμενες, ενώ 5% ήταν γυναίκες σε σύνταξη.

Όσον αφορά τους Ξενώνες Φιλοξενίας, κατά την περίοδο αναφοράς έγιναν πανελλαδικά **19 νέες εισαγωγές** στους Ξενώνες Φιλοξενίας του Δικτύου Δομών, ενώ μέχρι και τις 30 Απριλίου 2020 φιλοξενήθηκαν 35 γυναίκες πρόσφυγες εκ των οποίων οι 25 ήταν μητέρες. Επίσης, φιλοξενήθηκαν και 43 παιδιά πρόσφυγες εκ του συνολικού αριθμού των 79 παιδιών που φιλοξενούνταν το διάστημα αυτό στους Ξενώνες Φιλοξενίας. Αναφορικά με τα προσωρινά καταλύματα ασφαλούς διαμονής που σύστησε εκτάκτως η ΓΓΟΠΙΦ τον Απρίλιο 2020, φιλοξενήθηκαν συνολικά 12 γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας, σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ρόδο και την Μυτιλήνη. Από το σύνολο των γυναικών που επιτυχώς απομακρύνθηκαν από το κακοποιητικό τους περιβάλλον εν καιρώ πανδημίας, οι 7 ήταν πρόσφυγες και μετανάστριες, ενώ ο συνολικός αριθμός των παιδιών που φιλοξενήθηκαν με τις μητέρες τους στα προσωρινά καταλύματα ασφαλούς διαμονής ήταν 10. Τα στελέχη των Συμβουλευτικών Κέντρων παρείχαν παράλληλα στις φιλοξενούμενες γυναίκες στα προσωρινά καταλύματα υποστηρικτικές υπηρεσίες και παραπομπή για ιατρική εξέταση και παρακολούθηση των ανήλικων παιδιών τους από εξειδικευμένες/-ους επαγγελματίες από «Το Χαμόγελο του Παιδιού».

Στη γραμμή SOS 15900 καταγράφηκαν **325 κλήσεις** τον μήνα Μάρτιο και αφορούσαν «περιστατικά βίας», ενώ 69 κλήσεις αφορούσαν «την ενημέρωση». Συγκριτικά με τους δύο μήνες αναφοράς τον Απρίλιο 2020 παρατηρείται μια αύξηση σε ποσοστό **227,4%** για τις κλήσεις που αφορούσαν «περιστατικά βίας» και αντίστοιχα 142% σε κλήσεις που αφορούσαν «την ενημέρωση». Από το σύνολο των κλήσεων που καταγράφηκαν από την Γραμμή SOS 15900 τον Μάρτιο 2020 αφορούσαν καταγγελίες για περιστατικά βίας ή ενημέρωση με το 85% να είναι ωφελούμενες ή τρίτα πρόσωπα που κάλεσαν την γραμμή SOS 15900 για πρώτη φορά ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τον μήνα Απρίλιο 2020 υπήρξε 91%. Οι Περιφέρειες ανά την Ελλάδα όπου καταγράφηκαν οι περισσότερες κλήσεις για το συγκεκριμένο διάστημα ήταν η Αττική με ποσοστό 42% το μήνα Μάρτιο 2020 και 45% για τον Απρίλιο 2020, η Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας

περίπου 9% και για τους δύο μήνες αναφοράς και της Κρήτης αντίστοιχά με ποσοστό 4%. Αναφορικά με τον Μάρτιο 2020 το 92% από το σύνολο των κλήσεων αφορούσαν περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας και 87% αντίστοιχα τον Απρίλιο 2020. Αναφορικά με τη σχέση θύματος-θύτη για τις ωφελούμενες ή τα τρίτα πρόσωπα που κάλεσαν την γραμμή και ανέφεραν περιστατικό βίας, θύτης ήταν ο σύζυγος στο 57% των περιπτώσεων κατά το μήνα Μάρτιο 2020 και 54% τον Απρίλιο 2020. Τα κύρια αιτήματα των κλήσεων και για τους δύο μήνες αναφοράς ήταν η νομική συμβουλευτική με ποσοστό 41% τον Μάρτιο 2020 και 33% τον Απρίλιο 2020. Επιπλέον, η ψυχοκοινωνική στήριξη των επωφελούμενων γυναικών ή τρίτων προσώπων από το εξειδικευμένο προσωπικό της Γραμμής SOS 15900 αναζητήθηκε σε ποσοστό 36% τον Μάρτιο 2020 και 41% τον Απρίλιο 2020.

Προτεραιότητες

Στρατηγική στόχευση της ΓΓΟΠΙΦ στο νέο Εθνικό Σχέδιο Δράσης 2021-2025 και τον τομέα της καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών αποτελεί η εφαρμογή των επιταγών που θέτει η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης. Βρισκόμαστε μπροστά σε μία πολύ σημαντική χρονιά για τη χώρα δεδομένου ότι το 2021 θα υποβληθεί προς την αρμόδια Επιτροπή ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων της GREVIO έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε συγκεκριμένους τομείς που θέτει η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης απαντώντας στο σχετικό ερωτηματολόγιο που θα αποσταλεί. Είναι σαφές ότι ο τρόπος ανταπόκρισης όλων των συναρμόδιων κρατικών φορέων αλλά και της κοινωνίας των πολιτών στο ζήτημα της πανδημίας του κορωνοϊού θα ληφθεί υπόψη και θα αξιολογηθεί. Στο πλαίσιο αυτό, ενισχύονται οι επιτελικές λειτουργίες της ΓΓΟΠΙΦ και δίνεται έμφαση στη διατομεακή συνεργασία και στον συντονισμό συναρμόδιων κρατικών φορέων, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και της τοπικής αυτοδιοίκησης ώστε μέσα από συνέργειες και συντονισμένες προσπάθειες να αντιμετωπιστεί συνολικά και ολιστικά το φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών. Παράλληλα, λαμβάνεται μέριμνα για τη συλλογή στατιστικών δεδομένων για την έμφυλη βία, την έρευνα και τη συστηματική μελέτη νέων μορφών βίας όπως η εξακολουθητική παρενόχληση, η έμφυλη βία στον κυβερνοχώρο κ.α.

Με δεδομένη την εξασφάλιση της παράτασης του προγράμματος χρηματοδότησης μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων για τα έτη 2021-2023 του συνόλου των δομών του Δικτύου της ΓΓΟΠΙΦ δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην αναβάθμιση του Δικτύου Δομών και στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τις γυναίκες ωφελούμενες και τα παιδιά τους τόσο μέσα από τον εκσυγχρονισμό του τεχνολογικού τους εξοπλισμού και της δυνατότητας απομακρυσμένης εξυπηρέτησης όσο και με την επικαιροποίηση της βάσης δεδομένων καθώς και των μεθοδολογιών και εργαλείων συμβουλευτικής διαδικασίας.

Παράλληλα, η ενημέρωση-ευαισθητοποίηση του γενικού πληθυσμού για την άρση των στερεοτύπων λόγω φύλου, τη βία κατά των γυναικών και τις δυνατότητες καταγγελίας και αναφοράς σε περιπτώσεις έμφυλης ή ενδοοικογενειακής βίας αλλά και στοχευμένα των μαθητών και μαθητριών των σχολείων καθώς και η συνεχιζόμενη επιμόρφωση των επαγγελματιών που παρέχουν γενικές και εξειδικευμένες υπηρεσίες στις γυναίκες θύματα βίας και τα παιδιά τους αποτελούν βασικούς άξονες της παρέμβασης της ΓΓΟΠΙΦ.

Η υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και κοριτσιών και η άρση των έμφυλων διακρίσεων και ανισοτήτων αποτελεί σταθερή επιδίωξη για την ΓΓΟΠΙΦ. Στην προσπάθεια αυτή, καμία γυναίκα δεν πρέπει να αισθάνεται απροστάτευτη ή μόνη απέναντι στο φαινόμενο της έμφυλης ή ενδοοικογενειακής βίας.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΟΠΙΦ). (2020).

Διμηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο #1: Πολιτικές και Δράσεις της Γ.Γ.Ο.Π.Ι.Φ. για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών στις Συνθήκες Πανδημίας του Covid-19. Ανάλυση Στατιστικών Στοιχείων από το Δίκτυο Δομών και της Γραμμής SOS15900 της ΓΓΟΠΙΦ. Αθήνα.

Διαθέσιμο σε: <https://www.isotita.gr/%ce%b4%ce%b9%ce%bc%ce%b7%ce%bd%ce%b9%ce%b1%ce%af%ce%bf-%ce%b5%ce%bd%ce%b7%ce%bc%ce%b5%cf%81%cf%89%cf%84%ce%b9%ce%ba%cf%8c-%ce%b4%ce%b5%ce%bb%cf%84%ce%af%ce%bf-%ce%b3%ce%b3%ce%bf%cf%80%ce%b9%cf%86/>

Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΟΠΙΦ). (2019).

23ο Ενημερωτικό Σημείωμα του Παρατηρητηρίου της Γ.Γ.Ο.Π.Ι.Φ. για την έμφυλη βία. Αθήνα.

Διαθέσιμο σε: <https://www.isotita.gr/%cf%84%ce%bf-23%ce%bf-%ce%b5%ce%bd%ce%b7%ce%bc%ce%b5%cf%81%cf%89%cf%84%ce%b9%ce%ba%cf%8c-%cf%83%ce%b7%ce%bc%ce%b5%ce%af%cf%89%ce%bc%ce%b1-%cf%84%ce%bf%cf%85-%cf%80%ce%b1%cf%81%ce%b1%cf%84%ce%b7%cf%81/>

Council of Europe (2011).

Explanatory Report to the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence. Treaty Series - No. 210. Istanbul.

Available at: <https://rm.coe.int/16800d383a>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) (2020).

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων (2020-2025.) COM/2020/258 final. Βρυξέλλες.

Διαθέσιμο σε: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0258>

European Institute for Gender Equality (EIGE) (2019).

Risk assessment and management of intimate partner violence in the EU.

Available at: <https://eige.europa.eu/gender-based-violence/risk-assessment-risk-management>

European Institute for Gender (EIGE).

Glossary and Thesaurus.

Available at: <https://eige.europa.eu/thesaurus/overview>

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA) (2014).

Βία κατά των γυναικών: Πανευρωπαϊκή έρευνα. Βιέννη.

Διαθέσιμο σε: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-vaw-survey-factsheet_el.pdf

N.4604/2019.

Πρώτηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας - Ρυθμίσεις για την απονομή Ιθαγένειας - Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση - Λοιπές διατάξεις. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 50/Α/26-3-2019).

N.4531/2018.Ι).

Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας, ΙΙ) Ενσωμάτωση της 2005/214/ΔΕΥ απόφασης πλαίσιο. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 62/Α/5-4-2018).

N.3500/2006.

Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και άλλες διατάξεις. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 232/Α/24-10-2006).

Παραπομπές

- ¹ Council of Europe.(2011).Explanatory Report to the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence. Treaty Series - No. 210, p.2
- ² Council of Europe.(2011).Explanatory Report to the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence. Treaty Series - No. 210, p.2
- ³ Η GREVIO αποτελεί το ανεξάρτητο σώμα εμπειρογνομόνων αρμόδιο για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης. Κύριο εργαλείο ελέγχου των νομοθετικών και άλλων μέτρων που έχουν λάβει τα Κράτη-Μέλη της ΕΕ αποτελεί το ερωτηματολόγιο που υιοθέτησε η GREVIO τον Μάρτιο του 2016 (<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016805c95b0>).
- ⁴ Στις θεσμικές πρωτοβουλίες για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών συμπεριλαμβάνονται η Σύμβαση των Ενωμένων Εθνών για την Εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW), το Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών, το Ψήφισμα για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών του ΟΗΕ, η Διακήρυξη του Πεκίνου και το Σχέδιο Δράσης του.
- ⁵ Οδηγές σχετικά με την προστασία των θυμάτων:
- **Οδηγία 2004/80/ΕΚ** του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για την αποζημίωση των θυμάτων εγκληματικών πράξεων (στο εξής: οδηγία περί αποζημίωσης).
  - **Οδηγία 2011/36/ΕΕ** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου.
  - **Οδηγία 2011/93/ΕΕ** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ του Συμβουλίου.
  - **Οδηγία (ΕΕ) 2017/541** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της απόφασης 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου (στο εξής: οδηγία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας).
- ⁶ Ο πλήρης τίτλος του νόμου είναι «Νόμος 4531/2018 Ι) Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας ΙΙ) Ενσωμάτωση της 2005/214/ΔΕΥ απόφασης-πλαίσιο, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών και ΙΙΙ) Άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και λοιπές διατάξεις».
- ⁷ Οι μορφές βίας κατά των γυναικών παρατίθενται με αλφαβητική σειρά και έχουν αντληθεί από το γλωσσάρι όρων του EIGE, <https://eige.europa.eu/thesaurus/overview>
- ⁸ Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.4604/2019 «Πρώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας-Ρυθμίσεις για την απονομή Ιθαγένειας-Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση-Λοιπές διατάξεις»
- ⁹ Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις αρμοδιότητες του συγκεκριμένου τμήματος προβλέπονται στο άρθρο 1 του Π.Δ.37/2019
- ¹⁰ Το Πρωτόκολλο Συνεργασίας έχει υπογραφεί από τους εξής φορείς:
- Τη ΓΓΟΠΙΦ
  - Τη Γενική Γραμματεία Υποδοχής και Ταυτοποίησης

- Το Υπουργείο Υγείας
- Το Υπουργείο Εθνικής Αμυνας
- Το ΚΕΘΙ
- Το ΕΚΚΑ
- Την ΕΕΤΑΑ
- Την ΚΕΔΕ
- Την ΕΝΠΕ

¹¹ Περίοδος αναφοράς από 1.11.2019 έως 31.10.2020

¹² Η εικόνα επηρεάζεται από πολλαπλούς παράγοντες όπως ο αριθμός των Συμβουλευτικών Κέντρων ανά Δήμο, σε συνδυασμό με τις υψηλότερες ανάγκες λόγω της συγκέντρωσης του πληθυσμού στις εν λόγω περιοχές. Γιαυτό και δεν θα πρέπει να ληφθεί ως εικόνα από την οποία μπορούν να παραχθούν συγκεκριμένα συμπεράσματα.

¹³ Περίοδος αναφοράς από 1.11.2019 έως 31.10.2020

¹⁴ Η εικόνα επηρεάζεται από πολλαπλούς παράγοντες όπως οι χωρητικότητα Ξενώνων ανά Δήμο, σε συνδυασμό με τις υψηλότερες ανάγκες λόγω της συγκέντρωσης του πληθυσμού στις εν λόγω περιοχές. Γιαυτό και δεν θα πρέπει να ληφθεί ως εικόνα από την οποία μπορούν να παραχθούν συγκεκριμένα συμπεράσματα

¹⁵ Στο 23ο Ε.Σ. παρουσιάζονταν τα διαθέσιμα στοιχεία για τα έτη 2010-2017, τα οποία αναδημοσιεύονται και στο παρόν κεφάλαιο, συνοδευόμενα και από τα νέα στοιχεία για τα έτη 2018-2019 (με bold στον πίνακα).

¹⁶ Η συλλογή των απαιτούμενων στοιχείων βασίζεται στις διατάξεις του νόμου για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας (Ν.3500/2006), όπως έχει τροποποιηθεί με την κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης (Ν.4531/2018). Μέχρι και το 2018 οι βασικότερες ελλείψεις στα στοιχεία που παρείχε η ΕΛ.ΑΣ. αφορούσαν στην καταγραφή της σχέσης θύματος-θύτη, καθώς και στον τύπο της βίας. Με την κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, η Ελληνική Αστυνομία προχώρησε σε αλλαγή του τρόπου καταγραφής των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας, με αποτέλεσμα από το 2019, να είναι πλέον εφικτή η αποτύπωση τόσο της σχέσης θύματος-θύτη όσο και του τύπου της ενδοοικογενειακής βίας. Ωστόσο, εκκρεμεί ακόμη ο συνδυασμός των απαιτούμενων μεταβλητών κατά την εξαγωγή των στατιστικών δεδομένων από το σύστημα που χρησιμοποιεί η ΕΛ.ΑΣ.

¹⁷ Η αρίθμηση των δεικτών ακολουθεί την αρίθμηση που χρησιμοποιεί το ΕΙΓΕ. Ανεξαρτήτως των μεταβλητών που ενδέχεται να απουσιάζουν από ένα μέρος των δεικτών και να τους καθιστούν μη συγκρίσιμους, τα παρουσιαζόμενα στοιχεία αποτελούν μια σημαντική αποτύπωση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας στην Ελλάδα.

¹⁸ Για τον έκτο δείκτη και για τα έτη 2014-2017, τα στοιχεία απεικονίζονται με διαφορετική επισήμανση, καθώς για αυτή την περίοδο χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία που είχε καταγράψει η αστυνομία αναφορικά με τα περιστατικά σεξουαλικών επιθέσεων σύμφωνα με το άρθρο 337 ΠΚ.

¹⁹ Τα παραπάνω στοιχεία δεν είναι ακόμη διαθέσιμα σε συνδυασμό με το φύλο και τη σχέση θύματος-θύτη, κατόπιν διευκρινίσεων που δόθηκαν από την ΕΛ.ΑΣ., τα αδικήματα που καταγράφονται στο πεδίο «χρήση βίας» αναφορικά με τον τρόπο τέλεσης, περιλαμβάνουν περιστατικά σωματικής βίας, απειλής ή παράνομης βίας. Επομένως, ο εν λόγω τρόπος τέλεσης των αδικημάτων, όπως και ο «άλλος τρόπος» που αναφέρεται στον πίνακα, δεν λήφθηκαν υπόψη στην καταγραφή και ανάλυση των στοιχείων.

²⁰ Για την συλλογή των απαιτούμενων στατιστικών στοιχείων από την δικαιοσύνη, η ΓΓΟΠΙΦ συνεργάστηκε με την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου και το Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αντεγκληματικής Πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη. Το Παρατηρητήριο συνέλεξε στοιχεία από τις 63 Εισαγγελίες Πρωτοδικών της χώρας με βάση την κείμενη νομοθεσία (Ν.3500/2006 και Ν.4531/2018). Η έλλειψη ενός ενιαίου πληροφοριακού συστήματος από το σύνολο των Εισαγγελιών της χώρας δημιούργησε ένα σημαντικό εμπόδιο στη διαδικασία της συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων, τόσο για τους/τις ίδιους/ες τους/τις υπαλλήλους των εισαγγελιών όσο και για τους/τις πιθανούς/ες παραλήπτες/ριες των στοιχείων.

²¹ Τα στοιχεία αντλήθηκαν από το Διμηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο #1: Πολιτικές και Δράσεις της ΓΓΟΠΙΦ για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών στις Συνθήκες Πανδημίας του Covid-19. Ανάλυση Στατιστικών Στοιχείων από το Δίκτυο Δομών και της Γραμμής SOS15900 της ΓΓΟΠΦ Μάρτιος 2020- Απρίλιος 2020.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

1η Ετήσια έκθεση για τη Βία κατά των γυναικών

ΑΘΗΝΑ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2020

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ